

FIKİR, ZİNCİR KABUL ETMEZ

142. Madde Yine Sahnede: İki Yazarımız Tutuklandı

Geçen yılın aralık ayı ortalarında Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrenci Derneğinin tertiplediği bir konuşmanın Türk Solu Dergisinde yayımlanan haber özetinde suç unsuru bulunduğu iddiası ile Mihri Belli, 19 Mart 1968 Salı günü tutuklanmıştır.

Aynı haber özetinin yayımlandığı derginin sorumlu yazı işleri müdürü Vahap Erdoğan da 20 Mart 1968 Çarşamba günü tutuklanarak Ankara Cezaevine gönderildi.

Tutuklanma, sorgu hâkiminin kararı ile olmuştur; bu bakımdan, karar üzerinde durmayacağız. Kararı dayanak olduğunu öğrendiğimiz, ve haber özetinde daha doğrusu konferans özeti olduğu iddia edilen haberde suç unsurları bulan bilirkişi raporu üzerinde de ilerde, daha uygun şartlar içinde bulunduğumuz zaman duracağız. Ama 141 ve 142. maddeler üzerinde şimdiye kadar tekrar tekrar söylediklerimizi bir kez daha yazmaktan kendimizi alakoymayacağız.

Çok söylendi. bilmeyen kalmadı; bu hükümler Türk Ceza Kanununa faşist devleti korumak amacıyla çıkarılmış bir özel İtalyan kanunundan aktarılmıştır. Peki, bu hükümler faşist İtalyan devletini yıkılmaktan, faşist Mussolini'yi devrilmekten kurtarabilmiş midir? Hayır.

Bu hükümler Türkiye'ye CHP'nin tek parti iktidarı döneminde, tek parti iktidarını sürdürmek amacıyla getirilmiştir. Faşizme özenenlerin başı çektiği zamanların bu tedbiri tek parti yönetiminin sona ermesini önleyebilmiş midir? Hayır.

TCK. 141, 142'nci maddeleri tek parti dönemi sözde sona erdikten sonra da uygulanmış, ilk legal sınıf örgütlenmesi girişimi bu hükümler uygulanarak ezilmiştir. Bu tutum sınıf bilincini yok etmiş midir? Hayır. Sınıf esasına dayanan bilinçli örgütlenmenin yasaklanması, önder kadroların tutuklanıp hapsedilmesi Türkiye'de sosyal mücadeleyi durdurmuş mudur? Hayır. CHP'nin bütün devrim yılları ve savaş dönemi yükleri ile yıpranmış eski, köhne yapısının devrilmesini önlemiş midir? Hayır.

Demokrat Parti iktidara geldikten hemen sonra, Kore Savaşı ve NATO'ya girebilme telâşi içinde, bu maddelerin ceza hükümleri daha da ağırlaştırılmış, sonra büyük bir tevkifatla ortalığa dehşet saçmıştır 1960 yılına kadar bu maddelerin en geniş ölçüde uygulandığını, övünerek, hâlâ söyleyenler var. Demek ki bu maddelerin en sert bir biçimde uygulandığı dönem maddelerin gûya önleyeceği suçların en çok yayıldığı dönem olmuştur. Peki bu çok yaygın ve sert uygulama, 27 Mayıs devrimini önleyebilmiş midir? Hayır. Demokrat Partinin hiç akla gelmeyen yıkılışını geciktirebilmiş midir? Hayır. Yarı tanrı derecelerine yüceltilen Adnan Menderes'in devrilmesine karşı deva olabilmiş midir? Hayır.

Bu, neden böyledir? Çünkü maddeler, olsa olsa, o da her zaman değil, kimi kişileri yıldırır, kimi zayıf iradeli unsurları bir kenara çekilip gündelik küçük hayatını sürdürmeye zorlar.

Ama toplum çalkantıları, sosyal olaylar kişilerin eseri değildir. Çalkantılar, devrimler, dönüşümler kendi toplum kanunlarının ürünüdürler, kendi kanunlarına bağlıdır. Akımlar toplum kanunlarının ürünüdürler, kendi kanunlarından başkasına pek tâbi olmazlar. Atatürk devrinde orta okul kitaplarında galiba Victor Hugo'nun bir sözü sık sık geçirdi: Fikir, zincir kabul etmez. Fikir, hiç bir kişinin malı olmadığı için, akımlar sosyal oldukları için zincir kabul etmez. Kişi, korkar, korkabilir. Korkmayı da vardır. Ama akımın, sosyal kanunun psikolojisi yoktur ki korksun.

27 Mayıs 1960'tan, giderek, 1961 Anayasasının kabul edilip yürürlüğe girmesinden bu yana 141, 142 nci maddelerin uygulanması yavaşlamış, özgürlük sevinci yayılmaya başlamıştır. Bu dönemde bir işçi sınıfı ayaklanması olmuş mudur? Hayır. Ama bu dönemde 22 Şubat ve 21 Mayıs ayaklanmaları olmuştur. Bu kıvılcıkları da 141, 142. ya da 146 nci

maddeler değil, silâhli kuvvetlerin müdahalesi önlemiştir.

Türk Solu dar kapsamlı bir sınıf hareketi değil, anti-empyralist, geniş bir ulusal harekettir. Derece derece bütün solu kavramak istemesi bu iddiayı yalanlamaz, doğrular. Çünkü Sol, Türk toplumunun ayrılmaz, vaz geçilmez bir parçasıdır.

Türk Solu'nun çıkış noktası, Türk toplumunun önündeki yakın sorunun sosyalizm değil, demokratik sorun olduğu iddiasıdır. İktidar, Türk Soluna karşı giriştiği sindirme hareketi ile bu iddianın en inandırıcı kanıtını vermiş bulunmaktadır. 141, 142 nci maddelerin yürürlükte bulunduğu bir ülkede demokratik özgürlükler, temel insan ve vatandaş hakları iktidarın keyfine bırakılmış demektir.

E. B.

Saldırıyı Hızlandırınız

Karşı devrimcilerin baskıları arttıkça, devrimciler takip ettikleri yolun doğru olduğunu biraz daha anlarlar ve hareketlerine ona göre yön verirler. Son tahlilde, devrimci eyleme ve devrimcilere indirilmek istenen darbeler ancak hareketi hızlandırır. Daha geniş ve daha etkili olmasını sağlar.

Emperyalizm bugün hareket halinde ve ne yapması gerektiğini çok iyi bilen bir güç olarak karşımızda duruyor. Kimlerin ve hangi fikirlerin kendisi için zararlı olduğunu da tamamen anlamış bulunuyor. Bunu Pentagon'un ağzıyla söyle itiraf ediyorlar. «Milli Kurtuluş Hareketleri A.B.D. için atom bombasından daha tehlikelidir.» İşte «Türk Solu» nun emperyalist ve işbirlikçi çevreleri bu kadar çok tedirgin etmesinin nedeni budur: Milli Demokratik Devrim, yani Atom Bombasından daha güçlü halk silâhi şiarı. Emperyalistler bu tehlikeye karşı savunma tedbirlerini de öğrenme yolundadırlar. Kendileri için en tehlikeli ne ise onu kökünden yok etme yoluna her zaman gitmişlerdir, gideceklerdir.

Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı ezilen tüm dünya halklarının verdiği ulusal Kurtuluş Savaşları, çağımızda dünya devrimci hareketlerinin önemli bir parçasıdır. Dünya halklarının kurtuluşu yarı sömürge durumundaki ülkelerin milli Demokratik Devrimlerinin sonucuna bağlıdır. Türkiyemiz, bugün bağrında yarı feodal ilişkilerin hüküm sürdüğü, emperyalizmin ve yerli maaşların ortaklığı sonucu bağımsızlığını yitirmiş, yarı sömürge durumunda bir ülkedir.

Türk devrimcileri doğru eylem çizgisini saptayabilmek için önce Türk toplumunu doğru yorumlamak zorundadırlar. Ancak ondan sonradır ki «Ne yapmalı» sorusu cevaplandırılabilir.

«Tam bağımsız, gerçekten demokratik bir Türkiye için, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı devrimci dayanışma, ulusal güçbirliği» sloganıyla çıkan Türk Solu, Türk toplumunun önündeki devrimci adımı şöyle tanımlıyordu: «Türk toplumunun önündeki ilk devrimci adım, bir avuç asalak dışında, proleteriyasıyla küçük burjuvazisi ve aydınıyla, giderek, şu anda değilse bile güçlü bir devrim hareketi karşısında kompradorun etkisinden kurtulup, bir süre için Demokratik Devrim safalarında yer alması mümkün olan milli burjuvazisiyle, tüm Türk ulusunun, her içtenlikle Türküm diyenin, elele, omuz omuza, güçbirliği halinde gerçekleştireceği anti emperyalist ve anti feodal Demokratik Devrimdir. Bugün Türkiye'de devrimci savaş, emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı, tam bağımsız bir Türkiye uğruna, tam demokratik bir Türkiye uğruna, milli Demokratik Devrim uğruna savaştır.»

Sosyalizm ancak bağımsızlığını kazanmış, Demokratik Devrim hareketini tamamlamış ülkelerde gerçekleştirilebilir. Demokratik Devrim, Sosyalizmin ön şartıdır, Sosyalizm ise onun tamamlayıcısıdır. Bugün Türk sosyalistlerinin görevi kendi ideolojilerinin yanılmaz kılavuzluğu altında, meseleri en doğru şekilde değerlendirmek ve Türk halkının ulusal kurtuluş hareketinde en önde yer almaktır. Türk Solu bunu savunduğu için, milli Demokratik Devrim şiarını atmış ve şimsikleri üzerine çekmiştir. Bütün bunlar ortada iken sen sosyalistler olarak bugün Türk toplumunda, «Sosyalist Türkiye» şiarını atarsan kendini diğer bağımsızlıktan yana güçlerden tecrit edersen, emperyalistler senin kendileri için gerçek bir tehlike olmadığını anlarlar.

«Neden Çıkıyoruz» da şöyle diyorlardı: Biz tarihin, diyalektik bir süreç içinde aşama aşama geliştiği bilimsel gerçeğine inanmaktayız. Ve bir yüzyüde «sektarizm» yazan madalyonun öteki yüzünü çevirince «taviz ve oportünizm» yazısının okunduğunu bildiğimizden, emperyalizme karşı cepheyi bölücü nitelikte, bilime ve gerçeklere aykırı, sol görevliklerin kesin olarak karşındayız.

Bugün oynanan oyun apaçıktır. Bir ağababaları var: Amerika, bir yerli işbirlikçiler var: Komprador burjuvazi-ağa takımı ve bir de bu Amerika komprador ağa üçlüsünün figüranları. Bu hâkim güçler en çok neden korkmaktadırlar: Milli Demokratik Devrimden, İkinci Kurtuluş Savaşından, Türkiyenin yeni bir Vietnam olmasından, ulusal bilincin uyanmasından. İşte bu sloganları taşıyan Türk Solu'nun sesi onlara biraz «fazla millî» gelmiştir. Ve böylece mekanizma işlenmiştir. Mevcut düzenin can alıcı noktasına yönelmiş hareketin sözcülerinin susturulacağı ve diğerlerinin korkutulacağı sanılmaktadır.

Aslında hâkim sınıflar, düşmanlarını çok iyi bilmekteler. Ama iktidara Milli Demokratik bir hükümet geçince o da milli demokratik olmayan ne varsa hepsine karşı duracaktır. «Eğer hareketlerimiz hâkim sınıflar tarafından hiç baskı görmeden karşılanıyorsa, yani onları korkutmuyorsa, hiçbir iş yapmıyoruz demektir. Baskılar arttıkça yolumuzun doğru olduğunu biraz daha anlarız.»

Türk Solu mücadeleye devam edecektir. Düşmanın üstüne üstüne gitmeyi bilmek tüm devrimcilerin görevidir. Amaç tam bağımsız gerçekten demokratik bir Türkiyenin kurulmasıdır. Şiarımız mücadelemizin kaynağıdır.

Türk SOLU

Amerika'nın Komünizimle Mücadelesinin İyüzü:

Amerikan Komünist Partisi

Yeni çıktı... 7.5 Lira... Kitapçımızdan ısrarla arayınız.
HABORA KİTABEVİ P.K. 6 BEYAZIT — İSTANBUL...

Olaylar - Olaylar

Seçim Kanunu Üzerine

Yeni Seçim Kanunu, Senatoda da Adalet Partisi oylarıyla kabul edildi. Bu kanunun hazırlanması, komisyonlardan geçirilşi, B. Millet Meclisinde, sonra da Senatoda konuşulup oylanması sırasında, Adalet Partisi çoğunluğunun davranışı, kimi gerçekleri gün ışığına çıkarmış bulunuyor.

Önce, demokratik devrimin temel ekonomik - sosyal dönüşümlerini yapmamış bir ülkede, parlamenter mekanizmanın bir çoğunluk istibdadını, keyfe göre yönetim olanağını sağlayan araç haline geldiği bir kez daha ortaya çıkmış oluyor.

Anayasa Mahkemesinin ne diyeceği konusunda şimdiden bir şey söylemek doğru değildir; fakat Anayasa Mahkemesi, çoğunluğun zorbalığına karşı düşünülmüş bir kurum olduğuna göre, varacağı sonuç, parlamenterizmin ulaştığı sonuç hakkındaki yargıyı değiştirmeyecektir.

Gerçekten, işini bilen bir azınlık ve bu azınlığı temsil eden, çıkarını ve umudunu Amerikaya bağlamış bir avuç politikacı, Anayasanın sağladığı hakları en büyük ölçüde kötüye kullanarak, Anayasa düzeninin yıkımına girişmiş durumdadır. Ortanın solundan aşırı sola kadar bütün akım ve örgütleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını zedelemekle suçlayanlar, T. B. M. Meclisini, kendi çıkarlarını sağlamak için durmadan dolap çevirdikleri bir alan haline getirmekle, kendileri ypratıyorlar.

Kautsky'nin «En kötü demokrasi, en iyi diktatörlükten iyidir» sözünü kendilerine parola edinen aşırı parlamantarizmden yana bir kısım solcuları yalanlamakla parlamantarizme en büyük darbeyi kendileri vuruyorlar.

Sonra, sandıktan çıkmış olmanın, «yerine oturmamış halk devrimi» nin mirasçısı olmanın, aslında bir masaldan başka bir şey olmadığı, yani yirminci yüzyılın ikinci yarısında, böylelerinin pekâlâ faşizme yönelebileceği yeniden keşfediliyor. Gerçekten bir siyasi hareketin demokratik olup olmadığını saptayan ölçüt (kriter), günümüzde sayı hesabı değildir.

Günümüzün kesin ve tartışma kabul etmez demokrasi ölçüsü genellikle emperyalizme, özellikle Amerikan emperyalizmine ve toprak ağalığına karşı davranıştır. Adalet Partisi bugün Türkiye'de bütün demokratik güçlerin başlıca hedefi haline gelmiştir ve bu doğrudur. Adalet Partisi, bu kimliği ile iktidarda dururken onu bırakıp hattâ onun hoşuna gitmeye çabalayıp «Osmanlı tipi ceberrut devlet, uydurmasıyla CHP'ye kıyasıyla yüklenmek, başını kuma sokmak politikası olmuştur. Uygulayanların beklediği sonucu da vermemiştir.

Nihayet Adalet Partisi «Kurucu Meclisin kurdugu seçim sistemine dönüyoruz» aldatmacası ile iki yüzünlüğün yeni bir örneğini vermiştir.

Gerçekten, ortada aynı Kurucu Meclisin kabul ettiği bir Anayasa vardır. Bu Anayasa, başka birçok reformlar arasında, toprak reformunu emretmiştir. Oysa, seçim kanunu değişikliği sırasında, Tarım Bakanı, Türkiye'de toprak reformunun olanağı bulunmadığını ileri sürerek, yan çızmıştır. Bu tutum, Kurucu Meclisin, hem de bir Anayasa emri halini almış bulunan iradesini yeniden tartışma konusu yapmaktadır. Görülüyor ki, Kurucu Meclisin benimsediği seçim sistemine dönüş gereksesi, Süleyman Demirel'in Mason olduğundan da büyük bir yalandır.

Boğaz Köprüsü İçin Senato Araştırması ve Açık Oturum

Sanatör Sadi Koçtaş, İstanbul Boğaz köprüsü hakkında bir Senato araştırması istemiştir. Koçtaş, verdiği önergede, böylesine önemli bir konuda, teknik ve stratejik çok esaslı bir araştırmaya dayanmak gerektiğini belirtmiş ve bu konuda yapılacak hataların sonradan asla düzilemeyecek mahzurlar yaratacağına dikkati çekmiştir.

Öyle anlaşılıyor ki, Morrison tuzağı asma köprülere karşı direnme üzerine, iktida sessiz ve derinden gitmeye devam edecektir.

Geçen hafta Mimarlar Odası ile İTÜTB Mimarlık Fak. Talebe Cemiyetinin birlikte düzenledikleri açık oturum. geriye bırakılmıştır. Sebep, açık oturuma davet edilen memur uzman-

ların, Bayındırlık ve İmar İskân Bakanları tarafından bundan menedilmeleri olmuştur. AP iktidarı, bu konuda kamu oyunundaki tartışmalardan kaçınmaktadır.

Şimdi bir de, Boğaz Köprüsünün 22 m. daha yükseltilmesi hakkında ABD teklifi vardır. Hürriyetsever USA uçak gemilerinin asma köprü altından geçip Karadeniz'e açılmaları yepyeni bir teknik ve politik sorun ortaya çıkarmıştır.

Devrimci Örgütler

Faşizme Karşı

TÜRK HALKINA

... Mecliste can güvenliği ortadan kaldırılıyor

... Yasal mitinglere saldırılıyor.

... İrtica sahlaniyor.

Bunların ardından ulusal bağımsızlıktan yana düşünceleri savunanlar, gazeteciler, düşünce adamları, öğrenci liderleri, emperyalizmin yordakçaları tarafından ceza evlerine yollanıyor. Tevkifler tevkifleri kovalıyor.

Amerikan usaklarına hatırlatalım ki, Mustafa Kemal Türkiyesinde, ulusal bağımsızlıktan yana düşünenler, yalnız değildiler ve işbirlikçilere Türkiyeyi mezar edecek güçtediler.

Faşizm kendi mezarını kazıyor.

Siyasal B. Fak. Öğrenci Der. O. D. Üni. Öğrenci Birliği Ziraat Fak. T. Cemiyeti O.D.A.T.Ü. Sosyalist F. Kulübü S.B.F. Sos. Demokrasi Der. Hacettepe Ün. F. Kulübü Veteriner Fak. F. Kulübü Aşıklar Derneği

TUTUKLAMALAR DEVAM EDİYOR

Proleter Dergisi yazı işleri müdürü İzzet Ararat, Nâzım Hikmet'in «Kerem Gibi» adlı şiirini yayınladığı için, Adana Mahkemesinin giyabi kararı üzerine, Ankarada tutuklanmıştır.

Ararat, yargılanmak üzere Adana'ya gönderilecektir.

TİP'li 76 Lar

5 ay önce haysiyet divanına verilen TİP'li 76 üye hakkındaki sevk istemi, nihayet kendilerine gönderilmiştir. Partide, Genel Merkezce estirilen, parti içi jurnalciğe karşı hoş görü havası, bazı üyelerin aşırı işgüzarlığına yol açmış ve bu yüzden haysiyet divanına verilen kimi üyelere ayrı ayrı suç isnat eden 4 sevk istemi gitmiştir. İstemlerde parti içi demokrasi hakkında bilimsel (!) lâflar edilmekte ve bu arada ciddiye alınması yöneticileri küplere bindirecek ifadeler yer almaktadır.

Örneğin 19.1.1968 tarih ve 44 sayılı ve il başkanı Şinasi Kaya imzalı sevk isteminde, önce tüzüğün 44/c maddesinin hak ve görev kavramlarını birbirine karıştırarak yorumlanan merkez yürütme kurulu kararından söz edilmekte, sonra da tüzük maddelerini yorumlamak büyük kongreye aittir denilmektedir.

İTÜTB Kongresi

İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe birliği 23 mart cumartesi günü kongresini açmıştır. Bir yıl süreyle ilerici gençlik hareketlerine önderlik eden İTÜTB'nin kongresi ilgiyle izlenmektedir. Kongreye sunulan faaliyet raporunda yurt ve dünya sorunlarına değinilmekte, bu arada entelektüel gençliğin, devrimci eylemdeki yeri üzerinde durulmaktadır. Gençliğin sınıfsal yapısının incelenmesi sonucu, gençlik örgütlerinin sosyal olması gerektiği sonucuna varılmakta, fakat siyasi partilerden bağımsız olması gerektiği belirtilmektedir.

Raporda hali hazırdaki gençlik örgütlerinin öğrenci kitleleriyle olan ilişkisinin zayıflığı söz konusu edilmekte, bu örgütler tek tek eleştirilmekte ve yeniden örgütlenme teklifi getirilmektedir. Bu teklifte öğrenci cemiyetlerinin alt komisyonlarla öğrencinin içine girmesi savunulmaktadır.

Eski Bornova

Savcısı Yerinde

Bulunamadı

Geçen hafta günlük gazetelere gözden kaçacak şekilde geçen ilginç haberlerden biri de ünlü Bornova Savcısı Osman Kırkyaşaroğlu'nun hakkında açılan soruşturmayı, İzmir kaynaklı haberlerin belirttiğine göre, Bornova'dan İzmir'e yeni atanmış

olan antistalinist Osman Kırkyaşaroğlu, nöbetçi olduğu halde nöbete gelmemiş ve adliye, çeşitli olaylar yüzünden getirilen sanık ve suçlularla dolmuş Cumhuriyet Savcısı başka bir savcı yardımcısını nöbetçi olarak görevlendirmek zorunda kalmıştı. Ve savcı Kırkyaşaroğlu'nun başına gelenler asıl bundan sonra başlamıştı. Durum bir zabıta tesbit edilmiş, bay Kırkyaşaroğlu Adalet Bakanlığına şikâyet edilmişti!

Bize kalırsa, bütün bu işlemlere girilmeden önce, Bornova'dan nakledilen ateşli savcının nerede olduğu araştırılmalıydı. Ve o zaman görülecekti ki, Kırkyaşaroğlu soyadını gerçekten hakettiği bir yerdedir...

Emperyalistler arası Mücadele

Fransa Başkanı De Gaulle ile Batı Almanya Başvekili Kiesinger arasında geçen Şubat ayı konuşmaları ABD ye ve ortağı İngiltere'ye kesin bir darbe indirmiştir. Çünkü ABD senelerdir Almanya — Fransa anlaşmazlıklarını İngiltere'yi Ortak Pazarla sokabilmek için kullanmaktadır. Oysaki Batı Almanya, Fransa'nın görüşünü kabul ederek bu planı bozmuştur. İngiltere, Ortak Pazar ülkelerinin şart koştuğu şekilde tutumunu değiştirmedikçe, Ortak Pazarla alınmayacaktır. O vakte kadar İngiltere bir yarı üye durumunda kalmak ve bazı ticaret anlaşmalarıyla yetinmek zorundadır.

Bütün bunlar İngiltere'nin resmî Ortak Pazar üyeliğinin uzak bir geleceğe kaldığını gösterir. Ayrıca Vietnam savaşından çıkmaza giren ABD'nin Batı Avrupa üzerindeki kontrolünü azalttığını da ispatlar. Batı Alman hâkim sınıfları işte bunun için ABD den uzaklaşsın Fransa'ya yanaşmışlardır.

Şubat ortası konuşmalarından önce Bonn'un ABD baskısıyla İngiltere'yi Ortak Pazarla sokmaya çalıştığı hatırladılır. Ama bugün, aynı Bonn'un bir politik — ekonomik krizden kaçma çabasıyla, tecrit edilmiş ve iflâs etmiş Johnson politikasından uzaklaşmasını ve ABD baskısına karşı koyabilmek için Fransa ile işbirliği yaptığını görüyoruz.

İngiltere'nin Ortak Pazarla girmesi için yapılan mücadeleler, aslında Batı Avrupa hegemonyası için emperyalistler arasında geçen çatışmaların yansımasıdır. İkinci Dünya savaşından sonra ABD, Batı Avrupa ülkelerinin zayıflığından yararlanarak Marsal Planı ve NATO aracılığıyla onları kontrolü altına alabilmişti. Oysaki, 1958'de Ortak Pazarın kurulmasıyla Batı Avrupa ülkeleri, iktisaden güçlenmiş ve ABD baskısına karşı çıkmışlardır. Özellikle Fransa, ABD'nin Batı Avrupa hegemonyasına direnme tedir. Fransa'nın bu planını bozmak için, ABD kendi temsilcisi durumunda olan İngilterenin Ortak Pazarla girmesini bütün olanaklarıyla desteklemiştir. Gün geçtikçe kuvvetlenen Batı Alman militaristleri ise, Avrupa'da at oynattıkları eski günleri özlemekte ve Avrupa'ya hâkim olmak sorunu yüzünden Fransa ile anlaşmazlıklara düşmektedir. Almanlar bu konuda desteği ABD emperyalistlerinden bulmuyorlar. Ayrıca, Batı Almanya, Demokratik Alman Cumhuriyetini içinde eritmek hevesini gerçekleştirmek için de ABD'ye yaslanmak zorundaadır.

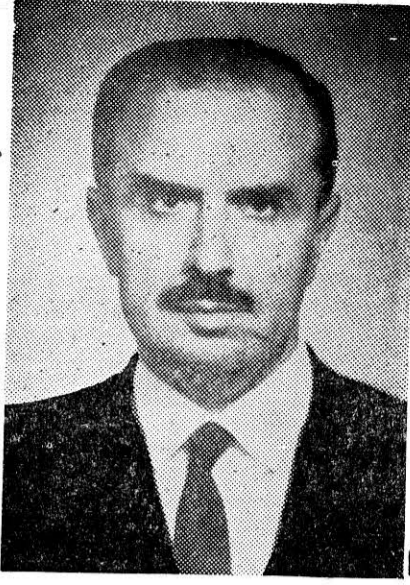
Ama öte yandan Fransa — Batı Almanya ilişkileri devam etmektedir. Çünkü Batı Almanya, Avrupa hakimiyeti için ABD'ye dayanırken ABD kontrolüne karşı koyabilmek uğruna da Fransa'ya pas vermektedir.

Az gelişmiş ülkeler açısından emperyalist ülkeler arası mücadelelerin hızlanması, sevindirici bir işaretir. Kapitalist düzenin sonunun yaklaştığını gösterir. Bu bakımdan De Gaulle politikası bir yerde emperyalist keravan başı ABD'ye darbe indirdiğinden, Millî Kurtuluş hareketleri bundan yararlanacaktır.

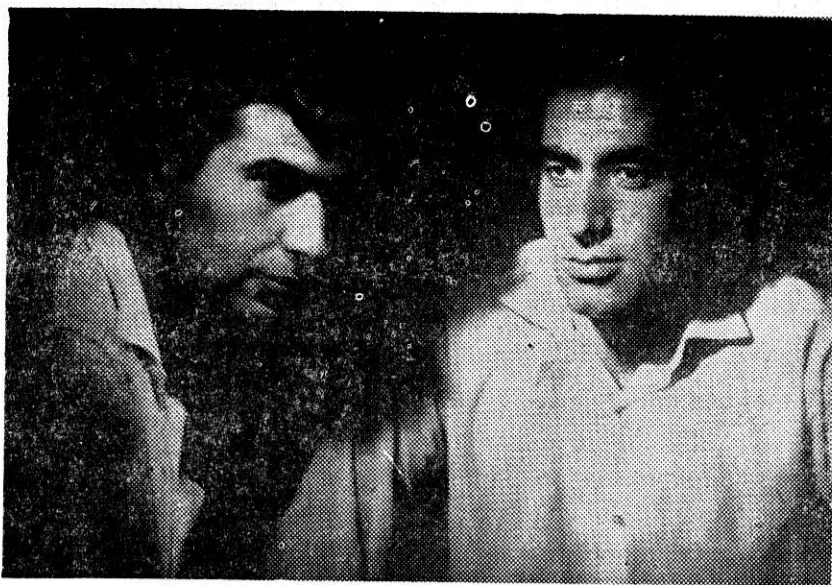
Amerikan Seçimleri

Kasım ayında yapılacak Başkan seçimleri için Demokrat Partinin New — York Senatörü Robert Kennedy de adaylığını koymuş, böylece Demokrat Parti içinde aday sayısı üçü bulmuştur: Johnson, Mac Carthy ve Kennedy.

Kennedy, Vietnam politikasını değiştirdiği takdirde kendisine karşı çıkmayacağını Johnson'a duyurmuşsa da, Johnson bu «siyasi pazarlığı» reddetmiştir. Kennedy, Başkan adaylığını dört nedene bağlamaktadır:

Mihri Belli

Vahap Erdoğan yakın arkadaşı Ahmet Say ile birlikte.

Mihri Belli ve

Vahap Erdoğan

Tutuklandı

Mihri Belli Kimdir?

Mihri Belli, Trakya Müdafai Hukuk Cemiyeti üyesi ve I. devre milltevekilerinden Av. Hayrettin Belli'nin oğludur. 1916 doğumludur. Amerikada iktisat öğrenimi yapmıştır.

Missisipi Üniversitesinden mezun olmuştur. Amerikada bulunduğu yıllarda, işçi sınıfı hareketlerine bilinçli olarak katılmış; zenciler, Çinliler; diğer Asyalı ve Afrikalı işçilerle ilişki kurmuş, onların bilinçlenmesi yolunda çaba göstermiştir.

II. Dünya Savaşı'nın başlaması ve Almanların Balkanlara yürümleri üzerine, daha sürdürmeye niyetli olduğu çalışmaları yarıda keserek faşizme karşı direnmek üzere, Türkiye'ye dönmüştür. En keskin vatansever görünüşlerini bile, işini uydurup kapağı Amerika'ya atmanın çarelerini aradıkları bir devrede...

Askerlik görevini bitirdikten sonra, Belli, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinde öğretim üyesi olarak görev almıştır. Aynı zamanda, bir avuç devrimcinin yayın alanı olan Tan gazetesinde çalışmaktadır.

O yıllarda, Alman faşizminin 5. kolu yoğun bir faaliyet içinde idi. Vatani içinden fethetmek için birtakım ihanet sebepleri kurulmaktaydı. Belli, bu duruma omuz silkecek çelebi aydınlarından değildi. İlerici gençlerin bu ihanet sebeplerine karşı çıkmasını öngören eyleme geçer.

İleri Gençlik Birliği örgütünün kurulmasına öncülük eder. Faşizme karşı örgütlenme devam eder. 1945'te 80 kadar genç arkadaşları ile birlikte tutuklanır. Tutuklanmanın önemli bir kısmı, İstanbul Emniyet Müdürlüğü 1. şube tabutluklarında geçer.

Faşizmin, dünyamızı kana bulayan saldırgan orduları teslim bayrağını çekmiştir ama biz de devrimci güçler hâlâ hunharca bir baskı altındadır. 1946 demokrasilik oyunu, işte böyle bir ortamda başlamış ve 1950 de iktidarı alan DP, CHP'nin de sağına geçmiştir. İlerici yayın organlarına, devrimcilere baskı artırılmış ve Belli, 1950 sonlarında 167lerle birlikte yeniden tutuklanmıştır. İki yıl I. Şubenin işkence hücrelerinde olmak üzere, yedi yıl hapis yatmıştır.

27 Mayıs 1960'dan kısa bir süre sonra, ilerici bir dergiye toprak reformu konusunda yazdığı bir yazıdan dolayı tekrar tutuklanmış, 100 gün hapis yattıktan sonra, beraet etmiştir. Belli 21 Mayısçılardan dolayı sorguya çekilmek ten bile yakasını kurtaramamıştır.

Mihri Belli, her devirde gerici iktidarların ilk hedefi olmuştur. Çünkü Belli, her devirde en tutarlı, en doğru devrimci hatlı benimsemiş ve eyleme geçmiştir.

Vahap Erdoğan Kimdir?

Vahap Erdoğan, bir köylü çocuğudur. 1938 yılında, kendisinin de bilmediği herhangi bir ayda, Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Keller köyünde doğmuştur. Babası, beş-on dönüm kadar toprağı olan yoksul bir köylüdür. Küçük yaşta anasını yitiren Vahap, Köy Enstitülerinin Keller köyüne bağışlanmış olduğu bir eğitim ocağında, Keller köyü ilkokulunda okumuş, orta okulu Akçadağ'da bitirmiştir.

Ortaokuldayken, daima iftihar listesine geçen Vahap, yakınları «meccanen okumak üzere» devlet sınavlarına sokmuş, o da İstanbul'daki Halkalı Ziraat Okulu sınavlarını kazanarak parasız gördüğü eğitime devam etmiştir.

1958 yılında Halkalıda, «Ziraat teknisyeni» olarak mezun olan Erdoğan, askerliğini Korede yapmış ve Korede kaldığı sürece; yabancı yayınları izleyecek kadar İngilizce öğrenmiştir. Sağlam bir Atatürkçü olarak yurda dönen Erdoğan'a; zamansız Tarım Bakanı Nedim Ökmen, «nereye tayin edilmek istediğini» sorduğunda, şu cevabı almıştır:

— Hakkâri'ye!
Yurt ve dünya sorunlarına artık yakın ilgi duyan bu ülkücü tarım teknisyeni, Hakkâriye değil, Bingöl'e atanmıştır.

Erdoğan'ı; daha sonraki üç yıl içinde, derebeyleri ve mütegaliblerle çetin bir savaşta görüyoruz. Doğu Anadolu'nun zorlu şartları içinde devrimci çabasını yürütürken, bir yandan da lise sınavlarına hazırlanarak, Elazığ lisesinin fen bölümünden mezun olmuştur. Arkasından da Ortadoğu Teknik Üniversitesinin sınavlarını kazanarak, bu üniversitenin matematik bölümüne dört yıl devam etmiştir.

1963 yılında Türkiye İşçi Partisine girmiştir. 1965 seçimlerinde Malatya'da çok aktif olarak çalışmış, Malatya'nın birçok köyünden büyük oy kazanılmasında etkili olmuştur.

Özellikle Akçadağın 9 köyünde TIP çoğunluğu kazanmış bunlardan biri olan kendi köyünde bütün oylar TIP'e verilmiştir.

Erdoğan, bir yandan da parti içinde sosyalist düşünce ve eyleme aykırı davranışlara karşı çetin bir mücadele vermiş ve bu yüzden partiden ihraç edilmeyi bile göze almıştır.

Ankaradaki devrimci gençlik hareketlerinin inatçı bir militanı olarak «Türk Solu» hareketine katılmış ve dergimizin yazışmaları müdürlüğünü geçen haftaya kadar yürütmüştür.

Ve şimdi, Ankara Cezaevinin «tecrit» bölümündedir, Vahap Erdoğan...

Yazı İşleri müdürlüğüne Ahmet Say Getirildi

18 Aralık 1967 günü Mihri Belli'nin Siyasal Bilgiler Fakültesi salonlarında aynı fakülte Sosyal Demokrasi Derneği tarafından düzenlenen «Bugünün Türkiye'sinde Devrimci Eylem Nedir?» konulu konferansı bir dizi baskı tedbirlerine yol açmış gibidir. S. Bilgiler Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanı Uluç Gürkan'ın tutuklanması ile başlayan olaylar zinciri, Uluç'un salıverilmesinden sonra konuşmayı yapan Mihri Belli'nin daha sonra da konuşma özetini haber olarak yayımlayan Gazetemizin sorumlu Yazı İşleri Müdürü Vahap Erdoğan'ın tutuklanması ile yeni bir safhaya varmıştır.

Konuşmanın kendisi değil, fakat Türk Solu Dergisinde haber olarak yayımlanan özetini soruşturma konusu olarak ele alınmış ve bu özet bilrkişiye gönderilerek mütaleşsi istenmiştir. Ankara'da yapılan bu konuşmayı incelemek için İstanbul Üniversitesinden emme hukuku profesörü Recai G. Okandan, Ceza Hukuku Profesörü Sahir Erman ve Sosyal Siyaset Prof. Sabahattin Zaim ortak bir rapor vermişlerdir.

Hazırlık soruşturması tamamlandıktan sonra Mihri Belli, tutuklanmasını isteği ile, Ankara Birinci Sorgu Hâkimliğine gönderilmiş, 18.3.1968 Pazartesi günü 1. Sorgu Hâkimi Mihri Belli'yi tutuklama

kararını vermiştir. İkinci Asliye Ceza Hâkiminin onaylaması ile tamamlanan tutuklama kararı üzerine Mihri Belli derhal Ankara Cezaevine gönderilmiştir.

Avukatları 20.3.1968 günü tutuklama kararına, yetkili 3. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı nezdinde itiraz etmişlerdir.

Bu işlemler yapılırken, Gazetemizin sorumlu Yazı İşleri Müdürü Vahap Erdoğan da aynı Sorgu Hâkimliğine çağırılmıştır. 20 Mart 1968 Çarşamba günü öğleden sonra Ankara adliyesinde başvuran Vahap Erdoğan arkadaşımız, aynı Sorgu Hâkimi tarafından verilen tutuklama kararının 4. Asliye Ceza Hâkimi tarafından onaylanması üzerine saat 17 de Ankara Cezaevine gönderilmiştir.

Vahap Erdoğan'ın tutuklanmasına da 22 Mart 1968 günü gereken itiraz yapılmıştır. Şu satırların dizildiği ana kadar itirazların sonuçları belli olmamıştır.

İki arkadaşımızın tutuklanmasına dayanak olarak kabul edilen yazının bilrkişi raporu ilginç bir değerlendirmedir. Fakat durum ilk tahkikat safhasında olduğu için, kanunî engel yönünden şimdilik üzerinde duramayacağız.

— Demokratlardan önemli bir grubun ülkenin iç ve dış politika alanlarında yönlendiği yoldan derin bir endişe duymaları.

— Yönetimin Asya politikasını değiştirmeye niyetli olmadığını açıkça ortaya çıkması.

— İrkçılık meseleleri için yeni çözüm yollarının düşünülmemesi.

— Nixon'un Cumhuriyetçilerin ada yı olma ihtimali ve Nixon'un iç ve dış politikada herhangi bir değişiklik yapmayı tasarlamaması.

Kennedy'nin adaylığını Mac Carthy desteklemesi, onunla işbirliği yapacağına vaat etmediğini bildirerek, Kennedy ile baş edecek paraya ve cesarete sahip olduğunu açıkça söylemişlerdir. Johnson taraftarları ise, «Hanoi bayram yapıyordur, adaylar üzerine spekülasyon var» diye yakınmışlardır. Çeşitli eyaletlerden demokratlar ise Kennedy'yi desteklemektedir. Halktan Kennedy'yi tutanlar da vardır, tutmayanlar da. Güney eyaletleri a-

leyhtar, sol eğilimli ve liberal çevreler ise (adam yokluğunda) taraftarlardır. Jacqueline Kennedy, Senatör Kennedy'yi «bütün kalbimle», 400 milyon dolarlık Kennedy ailesi ise, «bütün cüzdanyla» destekliyecektir. Kennedy'nin Başkan adaylığını ve bir ihtimalle Başkan seçilmesini ABD'nin reformist, liberal, demokratik ve bir ölçüde diri güçlerinin direnişi diye yorumlayanlar vardır. Oysaki meselenin özünde emperyalist çevrelerin çatışmaları yatmaktadır. Johnson ve çevresi, emperyalizmin can geçişen ve can çekişirken başını sağa sola çarpanların sözcüleridir. Johnson politikası finans — kapitalin çaresizliğinin yansımasıdır. 1957'den bu yana, kapitalizmin genel buhranı tehlike ışıklarını yakmış ve ABD Asya, Avrupa Afrika ve Lâtin Amerika'da öyle kötü bir duruma düşmüştür ki, elinde iki ucu kirli deynek var gibidir. Eğer geri çekilirse emperyalist iktisadî düzeni yıkılır, ama geri çekilmezse de

aynı şey olacaktır.

Robert Kennedy, CIA kurbanı kardeşi gibi, emperyalizmin ıslahatçısı pozundadır. Nasıl ki barışsever John Kennedy, Küba'da, Vietnam'da ve bir çok Lâtin Amerika ülkelerinde karşı devrimi körükledi...

Onun için Kennedy olmuş Johnson olmuş, temelde değişen fazla bir şey yoktur.

Robert Kennedy de başka türlü hareket edemez. Bu, toplum kanunlarının zorunlu kıldığı objektif bir gerçektir ve emperyalizmin niteliği icabı bir ölüm kalım savaşının sonucudur.

Onun için Kennedy olmuş, Johnson olmuş temelde değişen fazla bir şey yoktur.

Rodezya'da İdamlar

Geçen hafta Rodezya'da Ian Smith'in ırkçı diktası, beş Afrika'nın asılmasını onayladı. İngiltere Kraliçesi 2. Elizabethin bu ölüm cezalarına müebbet hapse çevirmesine rağmen, hüküm infaz edildi. Rodezya böylece İngiltere'ye karşı isyan bayrağını biraz daha yükseltiyor, ve Kraliçeye fütursuzca karşı geliyordu. Elbetteki bir Afrika ülkesinin, İngiltere'ye kafa tutması devrimci açıdan kıvanç verici bir şeydir. Ama ne yazık ki Rodezya'da bu işi yapanlar, bir avuç ırkçı azınlıktır. Ian Smith'in ve hampalarının amacı Rodezya halkının bağımsızlığı, kalkınması değil, beyaz sermaye çevrelerinin korunmasıdır. Bunun içindir ki «tertemiz» (!) ırkçı vicdanlarıyla, ka-

til olsun, siyasî suçlu olsun Afrika'lı halkı ipe çekmektedirler. Sırada daha 115 kişi var.

Olayın en ilginç yanı ise emperyalist İngiltere'nin tutumu olmuştur. Asya'da halkın kanı içinde varlığını sürdüren, Amerika'nın Vietnam vahşetini destekleyen ABD kuyrukçusu İngiltere, bir anda demokrasi âşığı kesilmiş, bu «alçak» Rodezya rejimini takbih etmiştir. Elbette Rodezya'nın ırkçı rejimi yerilecektir. Ama bunu yapmak, kanlı İngiliz emperyalizmine düşmez. Afrika, Asya ve Lâtin Amerika halklarına, sosyalist ülkelere düşer. İngiltere'nin bir yandan dünya halklarını kırarken, bir yandan da Rodezya'daki Afrika'lı halk için «insan hakları» demagojisine girmesi gülünçtür.

Malaya Devrimcileri Güçleniyor

Bugün Malaya İngiliz emperyalizminin boyunduruğu altında bir ülke ise de Amerikan emperyalizmi Malaya'da yavaş yavaş İngiliz emperyalizminin yerini almaktadır. Emperyalizmin yerli ortakları ise Rahman Lee Kuan Yew kliğidir. Malaya halkı mücadelesine Milli Demokratik Devrimle başlamıştır. Genel Savaş stratejileri şehirleri kuşatmak için kırık araziden yararlanmak, iktidarı ele geçirmek, ABD ve İngiliz emperyalizminin silâhlı karşı — devrimine silâhlı devrimci güçlerle direnmek, emperyalistlerin haksız sömürge savaşlarına haklı milli kurtuluş savaşları ile kar-

şı koymak şeklindedir.

«Malaya Bülteni» nin son sayısında durum şöyle anlatılmaktadır:

«Malaya Milli Kurtuluş ordusu ve gerilla bölgelerindeki halk, tam bir birlik içinde kahramanca savaşarak, ABD desteğindeki İngiliz emperyalistlerinin ve Malaya kukla rejiminin saldırılarını bastırmıştır. Sene içinde emperyalistler ve kuklaları binlerce asker toplamış, Malaya — Thai sınır bölgelerine ve kuzey Malaya'daki gerilla alanlarına saldırılar yapmıştır. Ama Milli Kurtuluş ordusu yalnız silâhlı mücadeleyi başarıyla sürdürmekle kalmamış gerilla alanlarını da geliştirip güçlendirmiştir. Milli Kurtuluş Ordusu, bâkir toprakların işlenmeye açılmasında ve hükümetin zorla el koyduğu toprakların geri alınmasında halka yardım etmiş böylece kitlelerin hayat seviyesini yükseltmiş

Düşman yönetimi altındaki şehirler ve köysel bölgeler de, Malaya Milli Kurtuluş Ordusunun azimkarlığını örnek alarak devrimci mücadelelerini hızlandırmışlardır. Eski Malaya dolarının devalüasyonuna karşı yapılan büyük gösteriler, karşı devrimcilere ağır bir politik darbe indirmiştir. Köylü kitleleri «Hükümet topraklarını» işgal etmektedir. Bu tip toprak mücadeleleri çok yayılmış ve şehirlerdeki işçi ve aydınların da desteği kazanılmıştır. Malaya halkının hemen bütün mücadeleleri Rahman — Lee Kuan Yew kliğinin kanlı baskılarına uğramıştır. Fakat halk bu klığın askerlerine ve polisine karşı direnmekte, emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşını yolda ilerletmektedir.

TÜRKİYEDE GÜNÜMÜZÜN EN ÖNEMLİ KONUSUNA IŞIK TUTAN KİTAP ÇIKTI

Türkiyede Antiemperyalist Savaşın Stratejisi
M. ANADOL

İsteme Adresi: P.K. 269 İSTANBUL. Tel: 225028 Fiatr: 6.— TL.

Aydınlarımız, nazari düzeyde sistem çatışmaları yapadursunlar, kapitalizmin paradan başka değer tanımayan çıkar çevreleri üretim ve tüketim maddelerine elkoymuş, alırken ve satarken kâr sağlayabilecekleri bir ticari tezgâhı Türkiye'de korkunç bir şekilde çalıştırmaya başlamışlardır.

Yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızdan sonra, insanlar kol ve kafa güçleri ile yabancıların ve onlarla ortaklık halindeki mahalli çıkar çevrelerinin hizmetine girmiş bulunuyorlar. Bu arada, nazari düzeyde de olsa, Türkiye'de iktidarın yaratılması, çetin bir tartışmanın sürdürülmesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde, iktidar partisi mebuslarının, bir muhalefet partisi mebuslarını hırpalayıp yerde tekmelemeleri, öğretmenlere kıyılması, grevler, dis kotek havadisleri, cinayetler, velhasıl kamu oyununu oyalayıp dikkatini başka noktalara çeken bütün olaylar, çıkar çevrelerinin hoşuna gitmekte ve ekmeçlerine yağ sürmektedir.

Onlar, alaca karanlıkta gemilerini yürütüp, alış-verişlerini sürdürmekten başka bir şey düşünmedikleri için, bu ortamı benimsemekte ve en iyi şekilde kullanmaktadırlar. Kurt, dumanlı havayı sever misali, çıkar çevreleri de insanların birbirine düşürdüğü, bir olayın başka bir olayla izlenip, kamu oyununun bunlarla meşgul olduğu ortamı, toplumları soymak için, en elverişli ortam olarak görür, bu koşulları yaratmaya çalışırlar.

Bir köy hikâyesi

Çilek ve ezilmiş Anadolu halkı, gerçekte çok şey bilir. Bir öğretmen dostumuzun, bize anlattığı bir köy hikâyesi, Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu durumu anlatmak için yararlı olacaktır, biz bu hikâyeyi okuyucularımıza aynen aktarıyoruz:

Bir köye, günün birinde, giyimli ve gösterişli birkaç misafir gelip, sokulurlar. Köylü, yüzyıllardır yaptığı gibi, onları köy odasına misafir eder, yemediğini yedirir ve ağırlamaya çalışır. Bu sırada, köyün sahilinde yangın çıktığı haberi duyulur ve bütün köylü sahilteki yangını söndürmek için, seferber olurlar.

Bir süre sonra, yangın söndürülür. Fakat köy odasındaki misafirlerin yanına dönen köylüler, orada kimseyi göremezler. Misafirler, köyü soymuş ve kaçıp kaybolmuşlardır.

Zamanla sahilteki yangının da onların bir dostu tarafından çıkarıldığı

ve bunlardan üçü köye misafir olurken, birinin arkadan dolaşıp, sazlığı tutuşturduğu anlaşılır.

İşte bu köy hikâyesi, Türkiye'nin bugünkü durumunu anlatmak için nakledilebilecek en iyi bir örnektir. Köye misafir olanlar, samanlıktan yangın çıkaranların kimler olduğunu tâyin ve tefrik etmeyi de biz, okuyucularımıza bırakıyoruz.

Sömürme düzeni

Türk halkı, 27 Mayıs İhtilâlinin sonra, çok şey öğrenmiştir. Petrollerimizin nasıl sömürüldüğü, dış ticaret oyunlarını, madenlerimiz, tarımsal ürünlerimiz, aldıklarımız ve sattıklarımız üzerinden sağlanan çıkarlarla, çalışmadan yaşayan iç ve dış çıkar guruplarının benimsedikleri gayri ahlâki çalışma tarzı, montaj sanayiye ve bize verdiği zararlardan sonra, insanların kol ve kafa gücünün nasıl sömürüldüğü, çeşitli yazarlar tarafından yazılıp çizilmiş, anıhatları ile kamu oyununun mâlumu olmuştur.

Artık işçi sendikaları, dernekler, gençlik kuruluşları, aydın çevreler eskiden olduğu gibi, «Çıktık açık almıla, on yılda her savaştan» şarkıları söylememekte ve bu korkunç sömürme düzeninin nasıl çalıştığı öğrenip, vatandaşlara anlatmaya çalışmaktadırlar. Çin kü, içinde bulunduğumuz demokrasi düzeninde, sömürgeciyi ve onların ortaklarını Türkiye'den kovmak ve toplumun kanını emen bu parazitleri etkisiz hale getirmek için, seçmen kitlelerini uyarmaktan başka çare yok gibidir. Buna karşılık, sömürgeciler ve onların yerli ortakları, zaman zaman, samanlıktan yangın çıkararak ve bunu yapamadıkları zaman da, halkı irtica afyonu ile afyonlayıp uyutmak için, elinden geleni yapmakta, bunu temin için de avuç dolusu para sarfetmektedir.

Sürtüşmeler ve çatışmalar artıp, aslında kardeş olan insanlar, birbirine düşüktükçe, sömürgeciliği geçim vasıtası haline getirmiş olanlarla onların ortakları keyiflenmekte ve köy halkının bu olayla meşgul olmasından yararlanarak soygunu sürdürmektedirler.

Sınırlı düzen

Bir ülkeyi rahatça sömürebilmek ve o ülkenin çıkarlarına sahip çıkabilecek çevreleri baskı altına alarak, etkisiz hale getirmek için, sömürgeciler ön-

celikle o ülke halkının varlıkla yokluk, açlıkla tokluk sınırları getirilmesine çalışırlar. Empeyalist terminolojide «Marginal Düzen» diye isimlendirilmiş olan bu ortamı, «biz türkçeye Sınırlı düzen olarak çevirdik. Sınırlı düzene sokulmuş toplumlarda faşist baskı, polisle, jandarma ile değil de, ihtiyaç maddeleri ile gerçekleştirilir.

Sosyal teminatı ve birikmiş paraları olmayan insanlar, işlerinden kovulmak ve aç bırakılma korkusu ile tehdit edilir, gerekiyorsa, bu yoldan cezalandırılırlar. Böyle bir düzende, çoğunluğa baskı yapmak ve beyaza siyah dedirtmek güç bir iş değildir. Gerçeği görenler bile, «Viran Olası Hanede, Evlâdü Ayâl Var» gerekçesi ile susar ve halk sahlaktaki yangını söndürürken, köyde sürdürülen soygunu görmemezlikten gelirler.

Yangın söndürüldükten sonra, önce susanlar konuşmaya başlayacak ve soygunun cereyan tarzı hakkında konuşurken, mangalda kül bırakılmayacaklardır. Fakat sınırlı düzen, onların yangın ve soygun devam ederken konuşmalarını engeller. Çünkü, aç ve işsiz kalmaktan korkmaktadırlar.

Bir ülkeye sınırlı düzeni getirenler, çoğunluğu varlıkla yokluk, açlıkla tokluk sınırları itelerken, paranın belirli bir azlığın kasasında toplanmasına bilhassa dikkat ederler. Parayı ve imkânları elinde bulunduran bu azınlığın görevi, zaman zaman, samanlıktan yangın çıkarmak, halkı meşgul ederek, sömürgecilerin işlerini rahat görmelerine yardımcı olmalarıdır.

Soyguna yardımcı olanları, doyurma ve engel olmak isteyenleri aç bırakma hizmeti de bunlar tarafından yürütülür. Bu durumda, aç insanlar daha aç, yoksullar daha yoksul hale getirilir ve hattâ dünyaya getirecekleri çocukları besleyip büyütmeceklerine akıl erdikleri için, karıları ile bacalarına gebeliği önleyici hap yutturulmasına ve apış aralarına helezon takılmasına razı ederler. Bu işler, böylece sürdürülecek ve zaman içinde sömürgeci kısırlaştırılmış toplumun kaynaklarına el koyacaktır. Bu mümkün olduktan sonra, sahlakta yangın çıkarma görevini şadakatle yapanlar da, o ülkeden kovulur veya emperyalistin âdi ve kirli hizmetlerini görmekle görevlendirilirler.

Uzun süre sömürülmüş ve daha sonra istilâ edilmiş ülkelerde, bu tiplere sık sık rastlamak mümkündür. Filipinler ve birçok Güney Amerika ülkelerinde uygulanmış olan bu metodun artıklarını ve yaşantılarını, artık dünya biliyor ve tanıyor.

Sınırlı düzende İnsan ve hayvan

Sınırlı düzene sokulmuş ülkelerde, toprak, hayvan ve insan açtır. Belirli bir azınlığın, lüzumundan fazla beslediği için, doktora başvurup, zayıflamak için çare aradığı bu çeşit toplumlarda fakir insanların ve hayvanların memelerinden süt akamaz olur.

Aslında toprak aç olunca, hayvanın; hayvan aç olunca da insanın tok olması beklenemez. Fakat ortam böyle de olsa, görevleri; samanlıktan yangın çıkarmak olanlar, aydınları tahrik için her şeyin yerinde ve yolunda olduğunu savunurlar. Kendileri de inmadıkları halde, refahtan ve nurlu ufuklardan söz ederek halkı aç karnına yaşamaya zorlarlar.

Örneğin, bizim Türkiye'mizde, bir inek, bir yılda ortalama olarak 420 kilo kadar süt vermektedir. Çünkü açtır. İneklerin bu hale düşmeleri, aslında toprağın açlığından menşe alıyor.

İnekler süt vermeyince, analar süt içemeyecek ve analar süt içemeyince, sütleri kesilecek ve çocuklar aç kalacaklardır. Oysa ki hayvanın iyi doyurulduğu komşu ülke İsrail'de; bir inek, yılda ortalama 4300 litre süt verebilmekte ve durum böyle olunca, analar ile çocuklar da bol bol süt içebilmektedirler.

Bir toplumda ineklerin memesinden süt akıyorsa, anaların memesinden de süt akıyacaktır. İşte bu ortam, sömürgeci çevrelerin, durumu daha da istismar ederek, para kazanabilecekleri ve insanların apış aralarına helezon yerleştirmelerine razı edebilecekleri bir ortamdır. Bu ortamı yaratmak için, emperyalistler, uzun yıllar sabırla çalışır ve adım adım ilerlerler. İşte, Türkiye'mizde, uzun ve sabırlı çalışmalardan sonra, anaların ve ineklerin memelerinden süt akmayan bir ülke haline getirilmiş ve bu ortam gerçekleşince, yabancı ülkelerde imal edilerek, geri ülkelere satılan düşük kaliteli mamalar ile hayvan yemlerine karıştırılan pahalı vitaminler için pazar olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Hayvan aç olunca

Türkiye'nin insanları ve toprağı gibi, hayvanı da açtır. Veterinerlerin «Birinci Hayvancılık Kongresi» nde, açık ve seçik olarak dile getirdikleri bu gerçeğin şahidi ve muhatabı olmamak

için, kongre süresince İzmirde incelemelerde bulunan Tarım Bakanı Dağdaş, bunun tam aksini iddia etmekte ve ülkemizde toprağın, hayvanın ve insanın aç olmadığını savunmakta ise de, sırası gelince; bunun tam aksini iddia etmiş ve söyledikleri çelişmelerle dolu bir zatın, bu iddiasına inanmak ve gönlü olsun diye, onun konuştuğu gibi tutarsız konuşmak, bilime hakaret etmek olur.

Esasen, Türkiye'de toprağın, hayvanın ve insanın aç olduğu tartışma konusu yapılamayacak kadar aşikâr bir gerçektir. Ziraat Fakültesi Öğrenci Derneği başkanı da tarımsal öğretimin 120. yıldönümü dolayısıyla yapılan törende, bu gerçeği, Bakanın yüzüne söylemiş ve bunu söyledikten sonra, başka bir şey söylemeye lüzum görmemiştir.

Her yıl kış aylarında, özellikle doğu illerinde binlerce hayvan açlıktan ölüyor veya açlık dolayısıyla hastalıklara direnemediklerinden hastalanır, verimden kaybederler. Bu yıl da, alelusül bu olaylar cereyan etmiş ve güney doğuda açlığa dayalı kılkurdu invazyonları büyük telefata sebep olmuştur.

Hayvan sahipleri, kılkurdu için ilaç bulamamakta ve bunun için eczanelerin önünde kuyruğa girmektedirler. Fakat zavallı halkta hastalanan hayvana ilaç vermenin köklü bir çare olmadığı öğretilmemiş ve öncelikle hayvanı doyurması gerektiği anlatılmamıştır. Bundan dolayı, hastalanan hayvanlara verilen ilaç da yabandan geldiğinden, ülke bu yoldan da sömürülmekte ve insanlar hasta yatağında bile ilaç üzerinden sömüren ilaç şirketleri ile, onların Türkiye'deki ortakları daha fazla kazanmaktadırlar.

Bir tarım ülkesi olan Türkiye'de, ilk okullardaki çocuklar, CARE teşkilâtı tarafından hibe yolu ile verilen yavan süt tozları ile beslenmektedirler. Bu süttozlarının bayat olmaları dolayısıyla, Ege'de pek çok ilkokul öğrencisi zehirlendikten sonra, dağıtım muvakkat kaydiyle durdurulmuştur.

Zonguldaktaki işçiler, Dünya Sağlık teşkilâtı tarafından verilen bayat konservelerden iki defa zehirlenmişlerdir. Türkiye, margarin imalatında ilkel madde olarak kullanılmak üzere, bol miktarda soya ve pamuk yağı ithal etmiş, dünyanın en çok tahlil tüketen ülkesi olmasına rağmen, Amerikanın üretim artığı tahıl Türkiye'ye satılarak halka verilmiştir.

Şu günlerde, tek taraflı ve tahıl la yağa dayalı proteinsiz beslenme dolayısıyla sütü kesilen anaların, çocukların besleyebilmeleri için, piyasayı Amerika ve Avrupa'dan ithal edilen çeşitli çocuk mamaları kaplamış bulunuyor. Bu mamaların fiyatları normal gelirli bir babanın bile satın alamıyacağı kadar pahalıdır ve bazan bir bebeği beslemek, anasını beslemekten çok daha pahalıya malolmaktadır.

Oysa ki, öncelikle hayvanları beslemek ve bunlardan bol süt almanın yollarını bularak, analara süt içirmek ve çocukları en besleyici besin olan ana sütü olabilir. Fakat Türkiye'yi ve Türk halkını sömürmek için, çok dolambaçlı yollardan giderek, sömürme düzenini hazırlamakta mahir olanlar, Bakanlıklara yerleştirdikleri uzmanlar ile istediklerini gerçekleştiriyor ve hayvancılığımızın ilerlemesini baltalayıp engelliyorlar.

Hayvancılık gelişemeyince, insanlar, yedisinden yetmişine kadar dengersiz beslenmekte, gizli açlığın eline düşerek hastalanmakta ve hastalanınca da ilaç firmalarının ülkedeki kârı ile yerli ortakların komisyonları artmaktadır. Çocuğunu aç bırakıp, hastalanmasına razı olmayanların yapacakları iş, pahalı ithal malı mamaları alıp, çocuğu bununla beslemek olabilir. Böyle davranıldığı zaman, mamalar üzerinden, bu yapılmazsa, çocuk hasta olacağından, ilaçlar üzerinden soyulmaya razı olmak lâzımdır. Çünkü, başka kurtuluş çaresi yoktur.

Bu sömürme devam ve tahammül edemiyenler ise karlılarını, gebeliği önleyici hap yutturmak veya rahmine helezon taktırmaya razı olmak durumundadırlar. Böyle hareket edildiği takdirde, insanlara helezon parasız takılmakta gebeliği önleyici hap parasız verilmektedir. Çünkü asıl amaç, çocuk yapmayı bir külfet haline getirerek, insanları kısırlaştırmaya razı etmek ve bu suretle 20 yıl sonraki Türkiye'yi sahipsiz bırakarak kaynaklarına el koymaktır.

Çocuk yapmanın ve çocuk büyü-

ALTINA HÜCUM II GEÇİCİ ÇARELER

Amerikan ekonomisinin bünyevi hastalığının yansımaları dünyanın heyecanla izlediği altın krizi, ateşi söndürmekten çok, dumanı gizleyen tedbirlerle önlenmiş gibi görünüyor. Aslında önlenen bir tehlike yoktur. Doların başını dakikâ dert atlatılmış değildir. Olanlar şudur:

Amerika'nın hastalıklı ekonomisinde, onun tediye (ödeme) gücü zayıflığından yararlananların başında gelen Almanya, İsviçre gibi kapitalist sömürünün en büyük yararlanıcıları, Altalist sömürünün en büyük yararlanıcıları. Aksine Amerikan emrine altın ve döviz rezervlerini hazır kıldılar. Bu ülkeler, Amerikan hegemonyası arkasında kapitalist düzenin devamında yarar gören ülkelerdir. Amerika denilen dünya jandarmasına (!) karşı maddi ve mânevi borçlarını ödediler. Ama olanlar, gerçeğin sadece bir parçasıdır. Diğer parçası ise gerçeğin bir zorlaması olduğundan sadece bir zaman sonra, hem de kısa bir zaman sonra, su yüzüne çıkmakta gecikmeyecektir. Çünkü; Amerikan ekonomisini, ileri kapitalist bir ekonomi olarak sürüklediği büyük ve derin uçurumdan, daha küçük ekonomiler kurtarılmayacaklardır. Kısa süreli ve bir devin yuvarlanışına daha küçük yaratıkların direnir engel olması anlamındaki tedavi dışında, Amerikan ekonomisi de kendi içinde derlenip toparlanma çabalarına girmiştir.

Başkan Johnson, talebi kısıcı adamlar atarak söz ödemeye güçlüklerini çözeceklerini, hiç olmazsa bir süre, bu konuda rahat edebileceklerini söyleyen danışmanlarının öğütlerine uyarak, talebi kısıcı tedbirleri başvurmuştur. Bunun başında, faiz hâdîlerinin artırılması ve gelir vergisinin ve diğer vergilerin artırılması geliyor. Bu

tedbir, Keynes'ci ekonominin «işler durgunlaşınca para sürersin, fiyatlar tehlikeli bir şekilde artarsa, parayı çekersin» şeklindeki temel düşünce çizgisine uygundur. Ancak, bu düşünce çizgisinin doğruluğu bugün için ispatlanmış değildir. Konuyu daha iyi anlamak için, kapitalist ekonomideki hareketleri kısa bir incelemeye tâbi tutmak gerekir.

Bu ekonomide, bir dönemlerle düzenli olarak dalgalanmalar vardır. Her 7, ya da 11 yılda ekonomi bunalımlara düşer. Bunu önlemek için, Keynes'ci, yani bunalım zamanları mallara olan talebi suni olarak şişiren, fiyatların başını alıp gittiği zamanlarda ise, talebi kısıcı öğütler, bir ölçüde yarar sağlar. Ama kapitalist ekonominin bir de bünyesinde eksik talep yaratmasından ileri gelen bir hastalık vardır. Bu hastalık için yukarıdaki çareler bir iş görmemektedir. Kapitalist ekonomi bilgin ve uzmanları, bilerek bu iki çeşit hastalığı birbirleriyle karıştırırlar. Ekonominin bünyesinde gelen eksik-talep bunalımını, dönemsel bunalım ve hareketlerle karıştırırlar. Güya dönemsel (Cyclique) harekete karşı alınan tedbirlerle enflasyon, ya da bunalımların atlatılacağına, ya da atlatıldığını ileri sürerler...

Gerçek bir değildir. Kapitalist ekonomi, dönemsel yani 7-11 yıllık bunalımların da, bünyeden gelen eksik talep hastalığının da çarelerini bulmuş değildir. Dönemsel bunalımlarda, suni talep ekonomiyeye sınırla edilmekte, bir süre durgunluk ve bunalım önlenmekte, ancak bunun sonucu ortaya bir fiat şahlanması (enflasyon) çıkınca, bunun önlenmesi için, piyasadan para çekilememektedir. Çünkü piyasadan para çeki-

line, kapitalist ekonominin eksik-talep hastalığıyla; ekonomi denge yerine, durgunluğa dönmektedir.

Başka bir anlatış şekliyle, kısa dönemli bunalımların çözümlenmesi için, ileri sürülen Keynes'ci çözüm yolunun karşısına, kapitalizmin kendi bünyesinden gelen bir zayıflık karşı koymaktadır. Buna bir benzetme gerekse, bünyesinde şeker hastalığı olan bir bünyenin, fazla beslenme gereken bir hastalığa yakalanması gibi, tedavisi zor bir durumdur.

Geçen sayıdaki yazımızda da anlatıldığı üzere, Amerika'yı ve kapitalist ekonomiyi kurtaran 1939 da II. Dünya Savaşı, 1950 llerde Kore savaşı, 1960 larda ise Vietnam savaşı olmuştur. Keynes'ci reçete, sadece bu çarelerin bünyeye uygun dozlarda şırıngasını sağlamış, sayısız incelemeleri ekonomide daha da geliştirerek yanlış uygulamaların zararlarını önlemiştir. Yoksa sistemin kendi eksikliklerini asil tedavi eden saldırgan, emperyalist bir politikanın, kapitalist ekonomiyeye sağladığı imkânlarla, az gelişmiş ülkelerin dış ticaret yoluyla sömürülmesidir. Yâni masallar vardır, devlerin yaşamaları için çocuklar kurban edilir, kapitalizm işte böyle bir dev oldu, kurbanlarla besleniyor.

Türk basınında bu konuda en önemli yazı olarak, Milliyet gazetesinde sayın Kenan Bulutoğlu ağırlığı mal ve sermayenin uluslararası hareketlerine veren değerler bir incelemesi çıktı. Radyodaki açık oturumda da, Bulutoğlu yine bu konu ve özellikle az gelişmiş ülkelerin altın-dolar sistemi karşısında uğradıkları haksızlıklar üzerinde durdu.

İnceleyicinin konuya olan üstün hâkimiyeti ile, son altın bunalımının bir önemli yüzü aydınlanmış oldu. Ancak az gelişmişlerin dış ticaretteki derterleri ve uğradıkları haksızlıklar sadece değil ki... Bu konu apayrı ve yeni gelişmeler içinde genişliğine ele alınması gerekli bir konu. Sayın Bulutoğlu hüviyetindeki ciddi bilim adamlarından, bu konularda da yazılar beklemekteyiz.

A.B.K.

NATO'YA NİYE KARŞIYIZ?

İlhami SOYSAL

menin böylesine masraflı ve külfetli olduğunu yaşayarak öğrenen genç evliler, çocuk yapmama usullerini, karpısına kadar gider öğretir ve ilaçları da arazsı verirseniz, cahil kişileri kolayca kandırabilir ve Türkiye'yi sahip siz bırakacak «Doğum Kontrolü»nü uygulamakta güçlük çekmezsiniz. Savaş meydanlarında erkekçe döğüşerek, Türklerin kökünü kazıyamayacaklarını iyi öğrenmiş olanlar, şimdi savaş, anne rahmine nakletmiş bulunuyorlar.

Silâhla yıldırılmayan Mehmet, şimdi doğum kontrol hapı ile ana rahmine düşmeden yok edilmekte, buna elverişli ortamı hazırlamak için, hayvancılığımızdan, mama ve ilaça kadar, her şey vasıta edilmektedir.

Hayvan yemi

Halkımızı besin maddeleri üzerinden hayli kazıklanmış ve bu yoldan sağladığı para ile nüfuzunu geliştirip, diğer kaynaklarımıza el koymuş olan Amerikalı dostlarımız ve yabancı çevreler, şu günlerde yeni bir oyun eşindedirler: İç çıkar çevreleri ile dış çıkar çevreleri koalisyonu, şimdi de hayvan yemlerini ele almışlardır. Margarin, gazozuna, giysisinden ilaçma kadar, ihtiyaçları yabandan gelen ihtiyaç maddeleri veya yabancılara ortaklık halindeki tesislerde işlenmiş mamuller ile karşılanan Türk insanından sonra, Türkiye'de dünyaya gelmiş olan atlar, inekler, koyunlar, horozlar, tavuklar, hattâ kanaryalar bile, artık yabancılardan sağlanan vitaminler katılmış yemlerle beslenecek ve bu hayvanlar, bu yemlerle beslendikçe, hayvanların kendileri değil, bu yemleri imal eden firmaların gerçek sahipleri ile onların Türkiye'deki ortakları semireceklerdir.

Zavallı Türk halkı, son kademede bir de hayvan yemi üzerinden kazıklanacağı için, hayvancılığımızın kalkınması da artık Tanrı'ya kalmış olacaktır. Devletin kurduğu yeni sanayii, yabancı yönetimi altındaki yem endüstrisi karşısında, fazla direnemeceği için, yeni teşebbüsün bu kesimdeki devletçiliğinin sonu olacağı biz önceden söylüyoruz.

Türkiye 1. Hayvancılık Kongresin-de, bir firmanın kongre üyelerinin eline tutuşturduğu ve bu arada bize de verilen süslü ve hayli dikkatli çekici bir broşürden, sunları öğreniyoruz:

- ★ - Türkiye'de veteriner ilaçları ve yem maddeleri imal edip satan «ABİC» isimli bir firma kurulmuş tur. Firmanın geniş adı «Vitaminli Yem Sanayii Anonim Şirketi» dir.
- ★ - Bu firma, kuş sütü eksik her şeyi yapmakta ve veterinerle, hayvan sahiplerinin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktadır. Vaktiyle Amerikan Soya Birliği de çok iyi niyetlerle Türkiye'de bir temsilcilik açmış ve halkımızın yaşta ihtiyacını karşılamak üzere dostça hizmete sokulmuştu ama, beş yıl sonra, zeytinyağcılığımızın mahvedildiğine ve Türkiye'nin margarin tüketen bir toplum haline getirildiğine şahit olduk.

★ - ABİC'in (Nifolidon) adlı, suda dağılan tozu, sığır, domuz, keçi, kedi ve köpeklerin barsak iltihaplarına, civcivlerin, tavukların, hindilerin çeşitli hastalıklarına iyi gelmektedir. Bunun 100 gramlık kutusu perakende 850 kuruş, 250 gramlık kutusu ise 20 TL. dir. Hayvanlarımız için «Anti-Stress Formula» ismi altında tertiplenen bir formül, tavuklarda keyifsizlik, düşkünlük gibi halleri gidermekte ve onların neşeli olmalarına yardım etmektedir.

İçinde vitaminler vardır. Halk isterse aklıktan kırılınsın, hayvancılar hayvanlarına iyi bakmalı ve ithal malı vitaminlerle onların sağlığını ve neşesini korumak için, Anti Stress Formula'yı kullanmak gerekir. Bu ilaç polietilen torbalardaki 2,5 kiloluk paketleri 42 TL. dir. Opigal-5 ve Opigal-50 ilaçları ile hayvanlarımızın bit ve pirelerin temizleyebilirsiniz. Bu ilacın 250 gramlık kutusu 18 lira ve 500 gramlık kutusu ise 3 liradır. Biiyik paketi alırsanız kârlı çıkar-sınız.

İlaçlar üzerinden böyle bir programla Türk halkına ve hayvancılığımıza yararlı olmaya karar vermiş olan ABİC firması, hastalanan hayvanları pahalı ilaçlarla tedavi etmenin yeterli olma-ya çağını görmüş ve insancıl hislerle hay-

vanlarımızın yem ihtiyacını da karşılamak için, vitaminli yemler hazırlamış-tır.

20. asrın ikinci yarısında, insanlardan sonra, hayvanların da vitamin ihtiyacını karşılamak gerekmektedir ve kalkınan Türkiye'nin hayvanları, bu koşullar altında beslenmeye hak kazanmışlardır. ABİC firmasının memleketçi yerli ortaklarına, ülkemiz hayvanlarına bu ortamı hazırladıkları için, ne kadar teşekkür etseler azdır.

Tavuklarımız, ABİC yemleri ile beslendikleri zaman, daha çok yumurta verecek ve Anti Stress-Formula sayesinde üzüntüden kurtulacakları için, mutlu bir hayat yaşayacaklardır. Tavuklar mutlu oldukça, bu yemleri satan firma ortaklarının da mutluluğunun artacağından hiç şüphe etmiyoruz.

ABİC tavuklarla yetinmemiş, süt inekleri, buzağular için de bazı lezzetli ve besleyici yemler hazırlamıştır. Bu yemler (Vita-Yem) ismi taşımaktadır ve halkımız Vita'yı iyi bildiği için, yakında (Vita-Yem) in de ne olduğunu hayvanlarımız öğreneceklerdir.

İnsanların, sabah akşam bulgurla beslendikleri ve çok zaman bunu da bulamayıp sakıncalı olduğunu bilerek veya bilmeyerek ilâhî tohumluk buğdayı ekmeklik buğday olarak kullanıp zehirlendikleri, fink yiyip sakatlandıkları bir ülke olan Türkiye'de; 100 çeşide yakın vitaminli yem hazırlanmıştır. Et piliçlerinin yemi ayrı, civcivlerin yemi ayrı, Vita-Yem yumurta yemi ayrıdır.

Vita-Yem No. 96 ise, kuzu besi yemidir. Kuzuları bununla beslerseniz, çok daha iyi netice alırsınız. Vita-Yem No. 95 süt veren koyunlar içindir. Gebe inekler ve süt veren inekler, gelişmekte olan danalar için ABİC vitaminli yem sanayiinden parayı saydığımız takdirde istediğiniz kadar yem alabilirsiniz. Türk ekonomisine ve Türk hayvancılığına büyük hizmetler yapmaya kararlı olduğu anlaşılınca ABİC vitaminli yem sanayii, ilaçların fiyatlarını, broşürlerde açıkladığı halde, yemlerin fiyatlarına pek değinmemiştir. Muhtemelen, yemler de öncelikle mahalli üretimi baltalamak ve devlete ait yem sanayiini göçertmek için, ucuza satılacak ve daha sonra da tekel kurularak hayvanlar ve hayvancılar mümkün olduğu kadar kazıklanacaklardır.

ABİC, Türkiye'de imal edilemeyen vitaminler, ilaçlar ve diğer katkı maddeleri için, dışarıya istediği kadar dolar çıkarabilecek ve bu yoldan kârını transfer imkânı da bulacaktır.

Toprağı aç, insanı aç ve hayvanı aç Türkiye'de yöneticilerimizin buldukları çareler ve 2000 yılında Türkiye'de 100 milyon insanı beslemek için hazırladıkları Makro-Plân'ın ayrıntıları gün geçtikçe gün ışığına çıkmaktadır. Bu plâna göre :

— Aç olan toprak, yabancı ülkelerden ithal edilecek kimyevi gübre ile doyurulacaktır.

— Aç olan hayvanlar, ABİC firması ve bezlerinin yabancı ülkelerden ithal ettikleri vitaminlerle hazırlanmış yemlerle besleneceklerdir. Hasta olurlar sa, bunlar gene yabancı ülkelerden ithal edilmiş ilaçlarla şifaya ulaştırılacaklardır.

İnsanları beslemek için, ya yabancı ülkelere tahıl ve yağ ithal edecek, yahut da Türkiye'de Sonora-64 buğdayı üretecektir. Bu buğdayı gübrelemek için, gübre dışarıdan gelecektir. Buğdaya arız olacak haşereleri, tarım ilaçları ile öldürecek ve bu ilaçları kontrol altına almadan kullanmanın âkibetlerinden söz etmiyeceğiz.

İnsanı, hayvanı ve toprağı uzaktan beslemek ve karşılığı dolarla ödenen besinler veya besin yapıtaşları satın alabilmek için dolara ihtiyaç vardır. Bir tarım ülkesi olan Türkiye'de toprak, insan ve hayvanı beslemek için dolar harcanacak olursa, bu doları sağlamak için de borçlanmaktan başka çare kalmamaktadır.

Bu yolda hareket edip, boğazına kadar borca gömülen ülkeler ise, önce insanların kol ve kafa güçlerini, başka ülkelerin emrine vermek ve daha sonra da tüm olarak bu ülkenin yönetimi altına girmek zorunda kalırlar. İşte Türk solcularının nazari tartışmalar ve birbirlerini kötilemekle, zaman kaybettikleri şu günlerde, elin oğlu, çocuğumuzun mamasından, hayvanımızın yemine kadar her şeyimize böylece el atmış, analarımızı ve bacılarımızı kısırlaştırmak ve kökümüzü kazımak için de tertiplere girişmiş bulunuyor.

Böyle bir ortamda, Türk solcularına, milliyetçi ve vatanperver Türk aydınlarına düşen iş, salonlarda kafayı

çekip dedikodu yapmak değil, bu meselelere akıl erdirmek ve halkın aklını da erdirmek olabilir. Çünkü, demokratik düzen içinde, bundan başka kuruluş çaresi yoktur ve bağlı olduğumuz Anayasa, bize bu görevi vermektedir. Bu gerçekler görülmez de, ilkinin insanından, doğal kaynaklarından sonra, hayvanları da bir sömürü aracı olarak kullanılmaya devam edilecek, sağlıklılar yiyecekleri ve hastalar ilaçları üzerinden kazıklanırlarsa, bilinen veya bilinmeyen hiçbir formül kurtulmamız için yeterli olamayacaktır.

ABİC üzerine yan bilgiler

ABİC'i kuranlarla yönetenlerin asıl amaçlarını daha açık bir şekilde öğrenebilmek için, açıklamalarımızı, yetkililerden edindiğimiz yan bilgilerle donatmak gerekiyor:

— ABİC, 6224 sayılı kanunla plânlamadan geçmesi ve plânlama makamlarınca tasvibi gereken bir firma olmasına rağmen, plânlamanın haberi olmadan kurulmuş bir yabancı sermaye kuruluşudur.

— ABİC, plânlamadan geçmediği halde, Maliye Bakanlıından döviz müsaadesi almıştır.

— ABİC, tesislerini Devlete ait yem sanayi tesislerinin bulunduğu merkezlerde kurmakta ve imal edeceği yemleri, yerli yemlerden daha ucuza satmayı karar altına almış bulunmaktadır. Bu karar, Türk halkı ile hayvanlarına duyulan bir saygı ve sevgiden çok, yerli yem sanayiini göçertmek için alınmıştır.

1963 yılında 17 bin ton yem imal edip satmış, bu miktarı 1967 de 70 bin tona kadar çıkarabilmiştir. Yerli yem endüstrisinin de eleştirilebilecek pek çok noksanları olmasına rağmen, bunun zamanla doğru yolu bulması ve hayvancılığımıza gerçekten hizmet etmesi bekleniyordu.

Şimdi, ABİC firmasının ilk işi, mahalli yem sanayiini toz etmek olacaktır. Ve ABİC yöneticileri bunu sağlamak için, en emniyetli yolun, yemlerini başlangıçta ucuz satmak olduğunu bilmekteyiz.

Okuyucularımızın hatırlayacağı gibi, margarinler de ülkemize ilk girdiklerinde mahalli yemlik yağ üretimini baltalamak için, margarinleri 430 kuruşa satmayı denemişler ve bu yoldan başarıya ulaşmışlardır.

Margarinler yerli yağ ve zeytinyağ üretimine ne yaptılar da, ABİC'in de hayvancılığımıza aynı şeyleri yapabileceği için tesislerini devlete ait yem tesislerinin kurulduğu mahallerde kurması ve yemi daha ucuza satması gerekmektedir.

Hayvanlar, ya ABİC yemlerini yiyecek bir burjuva hayatı yaşayacak ve yerimlerle yemlerinin karşılığını öde yemedikleri için sahipleri tarafından mezbahaya gönderilerek kesilmeye göze alacak, yahut da yerli yemleri yiyecek karnlarını doymadığından hastalanacaklardır. Hastalandıkları takdirde, hayvanı sahibi gene ABİC firmasına başvuracak ve ilaç fiatının, hayvanın maliyetini aşacağı görünce, aklına hayvanını mezbahaya göndermek gelecektir. Böyle bir ortamda, kanaryasından insanına, toprağından bebeğine kadar, yabancı ülkelere beslenmeye ve hastalananları da pahalı ilaçlarla tedaviye mecbur kalacak olan Türk toplumunun sonunun ne olacağını bugünden kestirmek zordur. Bize kalırsa, bu son hakkında bazı tahminlerde bulunulabilir:

Çocuğunu besleyemeyen, karısına helezon takacak, hayvanını besleyemeyen mezbahaya gönderecek ve bu suretle Türkiye dikensiz gül bahçesi, Avrupa'nın turizm merkezi haline gelecektir.

Turistik otelleri bizim verdiğimiz vergi ile inşa edip, sahil yolu inşa ederek ülkeyi turizme daha elverişli bir hale getiren yöneticilerimiz, herhalde bizlerden ve bizlerin çocuklarımızdan çok, Türkiye'de iyi bir tatil geçiren Avrupalı ve Amerikalı turistler dua edecekler ve ruhlarının şad olmaları için Tanrıya niyazda bulunacaklardır.

Zinde kuvvetleri, memleketçi güçleri, Atatürk gençliğini, Türk solcularını ve milliyetçilerini uyandırır. Sazlık-taki yangınla meşgul olmayınız ve zaman kaybetmeyiniz. Köyü soyuyorlar, hayvan ahlrlarını bile ihmal etmiyorlar. Müstevililerin bir elleri yorganın altında, bir elleri hayvan ahrlarındadır, uyanın ...

Yazının başlığında ortaya koyduğumuz soruyu en sonda, söyleneceği en evvel söyleyerek cevaplandırılm :

Biz inanıyoruz ki, NATO Türkiye'yi korumamakta, tam aksine Türkiye NATO'yu, daha da doğrusu Amerikayı korumaktadır. Geçmiş için birşey demeyiz ama, bugün için NATO, Türkiye'nin sırtında bir kamburdur. Türkiye NATO'ya, NATO'dan aldığından çok daha fazlasını ödemektedir. NATO, Türkiye'nin sömürülmesinin sürmesinin araçlarından bir durumundadır. Türkiye NATO'da olmasa, kendisini milli gücü ile, hem Doğudan hem de Batıdan gelecek saldırılara karşı korumak imkânına sahip olabilecekti. Oysa, NATO'nun varlığı, Türkiye'nin NATO içinde olmasa, Türkiye'yi şeklen Doğudan gelecek bir saldırıya karşı korur gibi gözükürken, Batıya ve Batımın bugünkü güçlü emperyalisti AMERİKA'ya karşı savunmasız bırakmaktadır.

Diyeceksiniz ki, delilin var mı? Bir tanesini söyleyelim:

Söylentilere göre NATO, Doğu Blokundan gelecek saldırılara karşı Türkiye'yi koruyacak bir kuruluşur. Değil mi? Peki, acaba NATO, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ile Türkiye arasındaki meselelerde işler mi?

Bu konudaki soruya en iyi cevabı, Amerika Birleşik Devletlerinin Başkanı Johnson, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Başbakanına gönderdiği bir mektupta vermiştir. Johnson, basına da açıklanmış olan bu mektubunda soruya gayet açık cevap vermektedir: Hayır!..

Olayı hatırlayın. Kıbrıs'ta, Yunan ve Rum yöneticileri, Türk topluma karşı bir soy kırımı (Genoside) hareketine girişmişlerdir. Kıbrıs Cumhuriyetinin ve bu Cumhuriyetin iki uzundan biri olan Kıbrıs Türklerinin koruyuculuk sıfatı olan Türkiye Cumhuriyeti de, Kıbrıs, anlaşmaların verdiği yetki gereğince bir çıkartma yapma hazırlığına girişmiştir. Büyük NATO müttfikimiz Amerika, nasıl olmuşa olmuş, Türk Hükümetinin bu çok gizli «çıkartma» kararını öğrenmiştir. Nasıl olmuşa olmuş diyorum, bu lafın gelişi. Yoksa nasıl olduğu gayet açık. NATO sayesinde, Türkiye'de, Amerikalılardan habersiz nefes almak imkânımız bile yoktur. İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın, «Biz, solcuların nasıl nefes aldıklarını bile izliyoruz» lafları, aslında bir palavradır. Böyle bir izleme vardır, doğrudur ama, bu marifet, Faruk Sükan'ın «zehir hafiyelerine» değil, Amerikanın Türkiye'deki ajanlarına aittir.

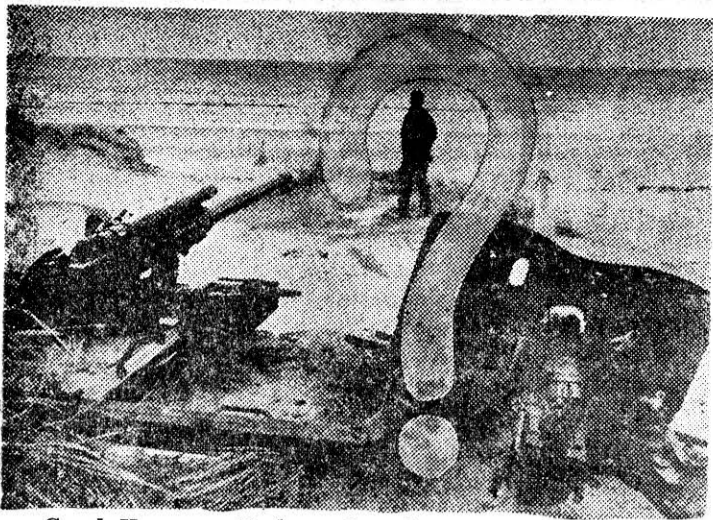
Evet, lâfi dağıtmadan gene konuya gelelim. Başkan Johnson, Türkiye'nin Kıbrıs çıkartma yapacağı askeri sırrını öğrenir öğrenmez, devrin Başbakanı İsmet İnönü'ye bir mektup göndermiştir. Bu mektuptaki şu satırları birlikte bir daha okuyalım:

«Türkiye tarafından Kıbrıs yapılacak bir müdahale, Sovyetler Birliğinin meseleye doğrudan doğruya karışmasına yol açabilir. NATO müttfiklerimiz tam rıza ve muvafaklıktan sonra, Türkiye'nin girişeceği bir hareket neticesinde ortaya çıkacak bir Sovyet müdahalesine karşı, Türkiye'yi müdafaa etmek mükellefiyetleri olup olmadığı müzakere etmek fırsatını bulmamış olduklarını takdir buyuracağımız kanaatindeyim...»

Evet! Başkan Johnson, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Başbakanına aynen böyle yazmıştır. Bu sözlerin anlamı açık. NATO'nun Başkomutanlığını elinde tutan Amerikanın, NATO Başkomutanının da üstündeki kişisi, «Sovyetler Birliği, bizi tehdit eden bir harekete girişmedikçe Türkiye'ye istediğini yapar, biz de karışmayız.» demektedir. Türkiye, Sovyetler Birliğinin bir saldırısına uğrayacak, Amerika ve öteki NATO müttfiklerimiz de durup bakaçaklar. Bakalım bu saldırı kendilerine matuf bir hareket midir, değil mi? Önce bunu kestirecekler, sonra aralarında toplanacaklar, şayet saldırıyı kendilerinin de zararına bir saldırı diye kabul ederlerse oturup konuşacaklar. Onbeş NATO üyesi arasında oybirliği sağlarsa Türkiye'yi korumak için harekete geçecekler. Hani, kısın başında açıklanan nalları diken merkebin başına geçip de, «ölme eş-ğim ölme, yaz gelsin de sana yonca biçip yedireyim.» diyen Nasreddin Hocanın hikâyesi gibi birşey...

Bu böylece bilinecek ve sonra da, NATO, Türkiye'yi Doğu Blokundan gelecek bir saldırıya karşı koruyor diye teselli bulunacak... Olmaz böyle komedi. Bunun adına, NATO Türkiye'yi koruyor değil, Türkiye NATO'nun bir ileri «karakolu» olarak Amerikayı koruyor denir. Günümüzün modern savaşlarımız üç beş gün içinde kesin sonuçlara ulaştığımız en son canlı örneği, Arap-İsrail savaşlarıdır... Türkiye bir anda 32 milyonluk bir mezar haline geldikten sonra Amerika harekete geçer mi geçmez mi? NATO Türkiye'yi korur mu korumaz mı? Nasıl kestireceğiz bunu ve NATO, Türkiye'nin mezarlık olmuş şeklini mi koruyacak, yoksa bu ülke üstünde hür ve bağımsız çalışarak, emekleriyle, alınlarının teriyle insan gibi yaşamak isteyen, — ölmek değil —, insanları mı?

Söyler misiniz, ne yapayım ben böyle anlaşmayı? Üstelik de, bu ülkenin insanları içinden, «NATO olmaz ise Türkiye olmaz» diyecek kadar gaflet, dalalet ve hattâ hıyanet içinde insanların çıkmasına da yol açan, milli benlik ve bilincimizi de zedeleyen böyle bir anlaşmaya ben niye karşı olmayayım?

MİLLİ HARP SANAYİİ

A. BULUT

Genel Kurmay Başkanı Org. Cemal Tural, Sarıkamışta yapılan Gürsel-68 kış tatbikatı sonunda, Ankara'ya hareket etmeden önce, Erzurum Orduvinde düzenlenen basın toplantısında, Milli Harp Sanayii ile ilgili önemli bir konuşma yapmıştır.

Orgeneral Tural, bu konuşmasında, özette Milli Harp Sanayii kurulması için beşer yıllık üç plân yapıldığını, birinci beş yılda hafif silahlarımızı yapmanın, ikinci beş yıllık dönemde daha ağır olanların, üçüncü beş yıl içinde ise tank ve uçak dahil, bütün silahların yapımının öngörüldüğünü söylemiş, Amerikan yardımının kesilmesinin standartlarımızı düşürmeyeceğini belirtmiş; üçüncü beş yıllık plânda nükleer silahlara yer verilmesini ideal olduğunu da bir soruya karşılık olarak bildirmiştir.

«Şimdi, bir taraftan da akü yapmak, lüistik imal etmek gibi şeylerle ayağımızı yerden kesmek, aküsüzlükten herhangi bir yerde kalmamak konusunda daha hassas durmamız.» diyen Org. Tural, «Sosyalist ülkelerden, Amerika'dan olduğu gibi, silah alıyor muyuz veya almak istiyor muyuz?» sorusuna:

«Böyle bir alış-verişimiz yok. Ve böyle bir alış-veriş de simdilik girme niyetinde değiliz. Çünkü devletin şeref imzasıyla girdiğimiz NATO müttetiklerimizden Amerika, Almanya, Kanada ve İtalyadan yardım esasen yapılmaktadır. Biz, onbeş yıllık plânımızla yapılmakta olan bu yardımlardan bile elimizi çekmeyi düşünürken, yeni başka taraflara el uzatmaya asla gitmek istemeyiz.» karşılığını vermiş bulunmaktadır.

Yakın Türk tarihinin değişme dönemlerinde ordunun ve askeri ihtiyaçların rolü gözönünde tutulursa, bu konuşmanın önemi daha kolay anlaşılır.

Gerçekten, yurdumuzda çağdaş sanayi kuruluşunda ilk adımlar, II. Mahmut döneminde, askeri ihtiyaçlar giderilmek amacıyla atılmıştır. Feshane, Herkeke dokuma fabrikaları, Tophane silah atelyeleri ve Taşkızak tersaneleri, hep askerlik düzenindeki büyük değişiklik hareketlerinin emrettiği sanayi kuruluşları olmuştur. Ordudaki reform hareketleri, Batı'nın başarılı ordularından esinlenerek yapılmış olmakla birlikte, her türlü ordu ihtiyaçlarının kendi kaynaklarımızla giderilmesi birinci plânda tutulmuş, Batı'ya avuç açarak edinilecek silahların ve araçların, bağımsızlığa yük olacağı ve bizi batıya

karşı savunmaya yaramayacağı anlaşılmıştır. Donanmanın yakıt ihtiyacını karşılamak amacıyla Ereğlide ilk maden kömürü işletmesinin kurulması da gene bu döneme rastlar.

Hep hatırla tutulması gereken çok önemli bir nokta da, bütün bu tesislerin, Devlet eliyle kurulmuş ve işletilmiş olmasıdır.

Bu gelişme; şimdi konumuzun dışında kalan, ekonomik - sosyal - politik birtakım nedenlerle, ne yazık ki, Türkiye, ondokuzuncu yüzyıl sömürgeciliğinin pazarı haline girdi.

1946 sonrası açılışında, Makine ve Kimya Sanayii kuruluşlarının tam bir ağır sanayi merkezi haline getirilmesi yolunda yapılmış olan girişimlerin, Amerika ve Amerikan taraftarlarının çabası sonucu olarak, durdurulduğu da bilinen gerçekler arasındadır.

Şimdi Org. Tural, yeni bir atılımın ilk resmi haberlerini veriyor.

Bu onbeş yıllık Milli Harp Sanayii, kademe plânlarının 2. beş yıllık plân çerçevesi içinde ele alınmış olduğu konusunda, elimizde hiçbir bilgi yoktur. Orgeneral de böyle bir durumdan söz etmiş değildir. Öyleyse, bu milli silah sanayii kurulması ya ayrı bir çerçeve içinde ele alınacak, ya da ek bir plânla ana plâna bağlanarak geliştirilecektir. Herhalde, böyle bir atılımın henüz belirli olmayan finansman kaynakları ve ekonominin öteki kesimleri ile olan karşılıklı etki ilişkileri üzerinde konuşmak için, zaman çok erkendir. Ne var ki, söylenen sözler, Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanının sözleridir. Bu bakımdan, en azından, Türk Silahlı Kuvvetlerinin istek ve iradesini dile getirmektedir. Bu istek ve irade ise, olumlu yolda, yani bir milli harp sanayii kurulması yönünde belirmiştir. Türk Solu, bu bakımdan konu ile ilgili kimi, ön düşüncelerini belirtmeyi görev sayar.

Bir milli harp sanayii kurulması, zorunlu ve yerinde bir girişimdir. İnsanlığın sonsuz barış ülküsünden henüz uzak bulunduğu çağımızda, misak-ı milli sınırları içinde ve «Yurtta barış, cihanda barış» ilkesine uygun olarak yaşamak isteyen Türk ulusu, milli savunmasını kendi araçları ile başarmak zorundadır. Başta türlü, bağımsızlık düşünülmez.

Milli harp sanayii kurulması hedefinin, İstanbul Boğazına asma köprü yapmak fantezisi ile kıyaslanamayacak kadar önemli bir girişim olduğu da tartışılmaz.

Bunun yanında, Türk ekonomisine verece-

ği hareket ve hız, milli savunma giderlerinin büyük kısmının, milli sanayi geliştirilmesine yardımcı olmasını sağlayacaktır. Bugün bizim ekonomimiz için üretken olmayan, tersine Amerika, Almanya, İtalya gibi sanayileşmiş ülkelerin sanayiini beslemeye yarayan savunma giderlerimiz, kendi sanayimizin büyük teşvik unsurları durumuna gelecektir.

Bu bakımdan, milli harp sanayiinin, milli ağır sanayi ile birlikte ele alınması zorunludur. Ağır sanayi kuruluşu ve yaşatılması ise, bağımlı bir ekonomik yapı ile bağdaşmayacağından, Türkiye'yi er geç uluslararası büyük monopollerin çıkarları ile karşı karşıya getirecektir.

Bu konuda ilk belirt; akü konusunda ortaya çıkmıştır.

Hatırlanacağı gibi, şu yakınlarda, akü yapımı için gerekli ham maddelerin ithali, Sanayi Bakanlığı tarafından yasaklanmış, buna karşı, akü ithali, ithal kotalarına eklenmiştir. Bakanlığın bu konuda yaptığı açıklama ise, yerli akü fiyatlarının maliyetlere göre çok yüksek olduğu merkezinde idi. Bakanlık, nedense; yerli akü sanayiini yıkıma götürecektir bir kararı almakla, yabancı akü sanayiini desteklediğini hiç hesaba katmamış, ya da katmak istememiştir. Oysa, özel ellerdeki akü sanayiini, yurt dışı akü sanayiine hesabına yıkılmak uygun bulununca, yani bu tutum temel ilkelere aykırı olmadığına göre, pek âla Devlet eliyle bir akü sanayii kurulabilirdi. Bu halde, yerli özel akü sanayiini yıkmak da gerekmez, bu sektöre, Devlet akü sanayii karşısında yaşamak hakkı tanınmış olurdu. Devlet akü sanayiinin, plânda öngörülmediği iddiası da pek bağışlatıcı bir neden olamaz bu konuda; çünkü, yerli özel akü sanayii zararına, yurt dışından ham madde ithalini yasaklamak, sonra akü ithaline kota ayırmak da plânda öngörülmemiştir. Garip bir ideolojik bağnazlık, Bakanlık özel milli sanayi aleyhine, Devlet girişiminden ahı koymuş, yabancı özel firmalar yararına, özel milli girişimi emek yoluna itmiştir.

Lüistik konusunda da benzer bir durum karşısında bulunmaktayız. Hemen hepsi yabancı sermaye yatırımı olan lüistik yapı tesislerine, milli savunma bakımından ne kadar güvenilebileceği üzerinde çok düşünmek gereklidir.

Genelkurmay Başkanının, sosyalist ülkelerden silah almak konusunda söyledikleri üzerinde de durmak gereklidir. Orgeneral, sosyalist ülkelerden silah almadığımızı, almak niyetinde

de olmadığımızı, NATO ülkelerinden yapılmakta olan yardımdan bile kurtulmak isterken, yeni başka taraflara el uzatmaya gitmek istenmediğini belirtmiştir. Yalnız burada, sorunun doğru sorulmamasından ileri gelen bir anlam karışıklığı doğmuş gibidir.

Orgenerale; Türk milli harp sanayiini kurarken, sosyalist ülkelerin yatırım gücünden ve teknolojik olanaklarından yararlanmanın, düşünülüp düşünülmediği sorulabilir, daha doğrusu mesele böyle konabilir. Bilindiği gibi, Sovyetler Birliği ile yapılmış olan anlaşma hükümleri gereğince, Sovyetler Birliği, yurdumuzda bir petrol rafinerisi, bir demir-çelik sanayii işletmesi, alüminyum sanayii gibi ağır sanayi tesisleri kurmayı kabul etmiştir. Bunlar temel ağır sanayi yatırımlarıdır ve harp sanayii ile yakından ilintilidir. Bu tesislerin Sovyetler Birliği tarafından kurulmasını kabul ettikten sonra, bu konudaki daha başka yatırımların da Sovyetler Birliği, ya da başka sosyalist ülkeler tarafından yapılmasında bir sakınca bulmak, doğru olamaz. Gerek genel olarak ağır sanayimizin, gerekse harp sanayimizin kurulmasında uzak, yakın sosyalist ülkelerin teknik olanaklarından ve yatırım gücünden yararlanmakta milli bağımsızlığımızı zedeleyecek bir zarar akla getirilemez. Nasıl ki kimi NATO ülkelerinin harp endüstrisini kurmak için bize yardım ettiklerini, gene Org. Tural gazetecilere söylemiştir.

Konuya son vermeden önce, bir de onbeş yıllık süresinin uzunluğu üzerinde dikkati çekmek gereklidir. Onbeş yıl içinde bilim ve teknolojinin ilerlemesi, plân dönemleri sona ermeden ilk beş yılın tamamlanmış tesislerinin yeniden yapılmasını gerektirecek hızdadır. Bu yüzden, onbeş yılın sonunda, bugünkü durumun çok ilerisinde bulunsak bile, dünya devletleri karşısında gene çok geri kalmış durumda kurtulmuş olmayız. Bağımsız, kendimize ait bir milli harp sanayii kurmakla erişmek istediğimiz hedef ise, herhalde bu değildir. Bu bakımdan, plân dönemlerinin iyice kısıtlanması ve tamamen kendimize ait bir milli harp sanayiine sahip olma tarihinin yakına alınması gerekmektedir.

Teknik ilerleme hızının emrettiği bu zorunluluk, milli harp sanayiinin kurulmasında NATO müttetiklerinden başka, sosyalist ülkelerin yardımından da yararlanmak gerektiğinin başka bir kanıtıdır.

Türk ulusunun bu hayati sorununda, Devletin üzerine alması gereken ekonomik sorumluluk büyüktür.

Dr. Hikmet Kıvılcımlının 17. sayımızda çıkan yazısının devamı niteliğinde olan bu yazıyı geçen hafta teknik nedenlerden ötürü yayınlıyamadık. Bu hafta okuyucularımıza sunuyoruz.

* Birinci Emperyalist Evren Savaşı ve Türkiyenin Alinyazısı *

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

(A) «Müttetiklerimiz» Türkiye'den kopartıkları et:

Antika Tarih «TEKERRÜR»ler Tarihidir; Modern Çağda en çok ve hâlâ «TEKERRÜR» eden tak tarih, Türkiye Tarihidir. Çünkü, bizden daha antika millet ya kalmamıştır, yahut olsa olsa bu yolda Acem Şahı bizimle yarışabilir. Onun için: «Hiç tekerür mü ederdin Tarih, eğer o'dan ders alınsaydı?» der şairimiz.

Birinci Emperyalist Evren Savaşında Türkiye ne idi? Onu yaşayan İnönü'den iyi kimse anlatamaz. Bakın, ne denli 1914 öncesindeyiz, ve nasıl sonramızı elimizle koymuşa bilebiliriz.

Emperyalist Savaşa yarı sömürge Türkiye nasıl sokuldu? «Allah nasip ederse», üçüncüsüne nasıl sokulacaksa, tıpkı öyle... Bile bile lades. Türkiye Genel Kurmay Başkanı Ahmet İzzet Paşa, (Balkanlı masalar Rumeliyi rahatça paylaşınlar ve Tarabulus İtalya'da kalsın diye) dişe dokunur bütün otuz kırk taburumuzla Yemen İmamının üzerine gönderilmişti. Kim gönderdi? Söзде «Biz». Hakikatte «iyi saatte olsunlar»: izi tozu saklanmış kimbilir hangi Emperyalist «MUHİBBİ»... (Yakın-Dostu).

Geçelim o «Yemen ellerinde Veysel Karânî» liği. Gidince görüyoruz ki: Yemen İmamından daha müslüman dostumuz yokmuş. Ne çare ki, «Tarabulus Destanı» yazılmış. Balkan trajedisi başlamıştı. İşte o günler A. İzzet Paşa 1911'lerin yüzbaşısı İsmet (İnönü) Bey'e aynen şöyle diyor: «Avrupa siyasi âleminde o kadar karşık meseleler birikmiştir ki, silahlı çarpışmalardan başka bir suretle halledilmesini mümkün görmüyorum.» (Ulus'ta İnönü'nün anıları, n. 21).

Gene Türkiye ölümlerden ölüm beğenecekti. Enver Paşanın aynı İsmet Bey'e gönderdiği gizli şifre:

«Telgraf, Alman Genelkurmay Başkanlığından, geliyordu. Metnin son cümlesi bugün gibi hatırlımadır. «MUZAFFER OLANLAR GELECEKTE DÜNYANIN NASIL BİR ŞEKİL ALMASI LÂZİMGELDİĞİNİ TAYİN EDECEKLERDİR.» deniyordu.» (Ulus, kez, 26)

Yâni altı kalın canı çıkacaktı. Alman «muzaffer» olsa ne olacaktı? Emperyalist canavarla yola çıkmanın ne olacağı, daha ilk adımda belli oldu. Alman «müttetikimiz», hemen Türk-

ten bir parça koparıp Bulgar'a verdi. Bugün Amerikan müttetikimiz Kıbrıs'tan bir parça veya bütün koparıp NATO «ortağımız» Yunan'a verdiği gibi... Neden verir. Uşak kazanmak için. Türkten çekinmez mi? Hayır. Türk daha önce nasıl almış kafeslenmiş, başındakiler yüzde yüz garanti uşak. Ve İsmet İnönü, hâlâ 1914'ün celeb Osmanlı yüzbaşısı gibi uslu şızdaniyor şöyle:

«Trakya hududu tashih» adıyla gizlice «Bulgar ittifak müzakeresi» gereğince Bulgara: «Edirne'nin Meriç batısındaki hinterlandı, terk edilecek... Büyük harbin en fedâkâr olanı, en çok zayıt vereni Türkiye'nin vücudünün doğranması ile işe başlanmıştır.» (Keza, 26).

(b) BİR MİLLET NASIL SATILIR?

Herkes şöyle bilir: Göben ve Breslav adlı iki Alman gemisi, kimseye danışmadan Karadeniz'e çıkıp Yavuz ve Midilli adıyla Rus İmanlarını bombaladı. Alçak Moskof, (İngiliz veya Alman «Yüksek boyludur!») Türke saldırdı... Oysa bu «sahneye koyuş» enayi avlamak içindir. Karabekir ile İnönü küğük birer kurmay subay olarak Avrupa gezilerinde Berlin'deki Türk sefaetine uğradıkları gün:

«Berlin Sefiri Hasan Cemil (Çambel)... Almanya'yla Devlet (yani Türkiye) arasındaki münasebetlerden haberli olmaktan şikâyet eder.» (Keza, 26).

Demek, Seferberlikten aylarca önce, Türkiye'de gizli bir kuvvet, Türkiye'nin resmen elçilerini de çiğniyerek, Türkiye'yi Alman'a satmaktadır. Netekim, 4 Ağustos 1914 günü (Harbin ilân edildiği):

«O gün, akşama kadar, Alman Hariciye Nazırı Zimmermann'da dahil olmak üzere, Alman ricâline Hasan Cemil Beyin öğrendiği sır şudur: O gün, Alanya'nın harp ilân ettiği gün, İstanbul'da Türkiye ile Almanya arasında bir İttifak Mukavelesi imzalanmıştır. Bu ittifak mukavelesini biz (50 yıl Türkiye'nin en gizli arşivlerini elinde tutmuş, Devlet Başkanlığı etmiş İnönü!) hiç bir yerde bulamadık. Herkesin bildiği, şikâyet ettiği gibi, bu ittifakın imzasından Kabine âzâları'nın dahi haberleri yoktu.» (U. Keza, 22) «Alman ricâli 4 Ağustos Harp ilânı günü, İtalya, Romanya'da uğradıkları ümitsizliğe karşı, Türklerle ittifak etmekle teselli bulmuşlardır.» (Keza).

Bugünkü, yaşı benzesinin, «İkili Anlaşmalar»a hayli benzemiyor mu? AP: CHP'ye atıyor. CHP: DP'ye atıyor... Balta ne oldu? Suyu düştü. Su ne oldu? Manda içti. Manda ne oldu? Ormana kaçtı. Orman ne oldu? Osmanlıca yandı kül oldu! Koskoca İmparatorluk Türkiyesinin Emperyalist Boğazlaşmasına baştan kara sokulmuşu, başındaki hükümet ve devlet dahi nasıl oldu hâlâ bilemiyor. Sömürge bile o denli hayasızca casus atlatmalarıya atese böylesine kolay atlamaz.

(c) ORDUYU AVLAYIP TAVLAMA

Halk oy davarıdır. Millet ne kelime. Koca Resne dağlarına çıkmış, İstanbul'a dal dal boyunuzu Geyikle Hürriyet getirmiş, gâvur eşkiyaları dağdan indirip kucaklaşmış, 31 Mart İrtica'nın yenmiş ORDU ne âlemde idi? Emperyalizm için ordu: Mustafa Kemal'in pek sevilmice takıldığı deyimle: «Simple Soldat» (Basit Asker) olarak her zaman kolayca tavlanıp uyutulabilirdi. Başındakilerden birkaçını «eğitirsin», topuna yalancaktan zafer çışıklı uçurursun. Olur, biter.

«Rus ordularının taarruzları General Von Hindenburg tarafından tekrar tekrar mühim mağlûbiyetlere uğratılmışlardı. Bu zaferler memlekette yayıldı. Hususiyile ordu safları içinde bunlara mübalâğalı değer vermeye çalışıldı.» (Keza, 23).

Kore'de, Viyetnam'da az mı Amerikan zaferi dinledik? Maksat belliydi. Köroğlu biçimi kalınlar «Gümbürder, gümbürder!» olsun yeter. «Berlin'de Bahriye Nazırı Von Tirpiç, Ataşemiliterimize... Enver Paşa ile Talât Beyin harbe girme taraftarı olduklarını, Cemal Paşayla Cavit Beyin harbe girme taraftarı olmadıklarını söylediler. İstanbul'da, ordular içinde, kurmay subayları arasında bile harbe girme ihtimallerinin iyüzü üzerinde hiç bir bilgi yoktu.» (Keza, 23).

Gerçek durum ise Alamanın stop ettiğiydi: «Marn meydan muharebesini Almanlar kaybetmiş ve yeni bir tertiple harbe devam etmek kararını vermişledi. Bizde hükümetin ve Başkumandan vekilinin Marn muharebesinin kazanılmamasındaki mânâyı hakıyla kavramış olup olmadıklarını tahmin etmek mümkün değildi.» (Keza).

Amerikan yardımı gibi, Alman yardımı mı? Ortada Kayzer Wilhelm'inkiyle bir ayarda kola-

lanmış Enver Paşanın dik bıyıklarından başka bir şeyler yoktu.

«Sonradan çok mahrem bir şekilde öğrenmiştim ki Alman Amiralı Suşon (Göben - Yavuz Kumandanı) Karadeniz'deki Rus donanmasına hâkim kalmak ihtimalini taahhüt etmemiş ve harbe girmek emrini aldığı zaman bu vaziyeti Enver Paşaya açıkça söylemiştir.» (Keza).

Olsun. «Ordu, savaşmak için tasavvur olunabilecek en iyi talim ve intizam ile hazırlanmış bulunuyordu» ya... (Keza).

«Basit Asker»'cik için yapılacak başka iş kalmıyordu: İTAAT! O en acıklı, en mahrem korkunçlukları dahi bilen İnönü gibi bir zekâ bile şimdi şöyle konuşuyor:

«Fakat, bir emrivâki (oldubitti) halinde harbe girdikten sonra, var kuvvetimizle harbi kazanmaya çalışmaktan başka yapacak bir şey yoktu.» (Keza).

Bir iş çıkacağına inanıyor muydu? Kat'iyyen. «Ben, daha başlangıçtan itibaren Almanlarla birlikte harbe girilmesine taraftar değildim. Kanaatime... Almanların bu harpten galip çıkmaları çok şüpheli idi. Buna karşılık, Almanların mağlûp olmaları ihtimalini daha kuvvetli görüyordum.» (Keza).

Öyleyse? «İnsâna sadakat ya'faru göre de ikrâh!» dememiş mi şâir? Aristo mantığına bile çifte atıracak üçüzlü «İTAAT-SADAKAT» askerin şânındandır:

1. Tez: BOŞLUK: «Görünüşe göre, memleket bir boşluk içinde sonsuz bir sür'at ile meghule doğru gidiyordu.»

2. Antitez: PAŞA BİLİR: «Bu müthiş vaziyette, ne yazık ki Enver Paşadan başka dayanacağımız yoktu. (Lâik Cumhuriyeti kuracağımız nabelli: Allah bile yok, Paşa var). Enver Paşa içine düştüğümüz macerada muvaffak olursa (Nasıl? Tanrı bilir), memleketin kurtulacağına inanıyorum.» (İnşallah).

3. Sentez: YAŞA PAŞA! «Aksi takdirde, devletin dağılması ve çökmesi kaçınılmaz bir akıbet olacaktı. Harbi kazanmaya çalışmaktan, dolayısıyla Enver Paşa'nın muvaffakiyetine hizmet etmekten başka ortada KURTULUŞ çaresi görünmüyordu.» (Keza, n. 23).

Kaptanın gemisi karaya oturmuyordu: «Simple Soldat»'nın bütün denizi burada bitiyordu! Allah göstermesin, yârin Teksas Başkanı bir hır çıkarırsa...

Ordu, kardeşim, budur. Tanrı Orduyu korusun... Ya millet mi? ORDU-MİLLET'iz biz. Ve anadan doğma... ŞAİR-MİLLET'iz, vesselâm. Öldüm Allah: DÜŞÜNCE'ye düşemeyiz.

Dil Anlayışı

Nâzım Hikmet'in dil anlayışı dogmatik-devrimci bir dil anlayışı değildir. Sanat yapıtlarında olduğu gibi, dil konusunda da tek ve temel ölçüsü halktır.

Tek başına Nâzım Hikmet'in Türk diline yaptığı hizmetler, zamanımızda öztürkçeci geçinen nice uydurmacıların çalışmaları toplamından çok daha fazladır. Nâzım Hikmet'in dil anlayışı, dogmatik-devrimci bir dil anlayışı değildir. Sanat yapıtlarında olduğu gibi dil konusunda da tek ve temel ölçüsü halktır. Sözcükler üzerinde aşırı bir dikkatle durur, onları özenle seçer-özellikle şiir yazarken- fakat, halkın benimsemediği, tutmadığı sözcüklerden hemen kaçınırdı. Orhan Kemal, Nâzım Hikmet'le ilgili anılarında, onun bir tek sözcüğün, anlamını ya da fonetiğini öğrenmek için hapisenin kilittli kapılarını aştığını, eski adamları bulup, konuşturarak araştırmalar yaptığını yazar (1).

Şiir olanaklarını zorlamaya, onda yeni olanaklar aramaya, dilde zorlamalar ve araştırmalarla başlamıştır. Nâzım Hikmet... Ama bu çalışmayı dile bir öncelik tanıyarak açıklamaktansa, şiir ile dil ilişkilerinin organik içiciliğini düşünerek açıklamak daha doğru olur. Dilin ve sözcükleri her yeni kullanılışı (tasarrufu) bu kez, şiire yeni olanaklar kazandırır. Oysa Nâzım Hikmet'in de dediği gibi; «Şiir düşünmek-sözcük oldu mu, bu kez dil de yeni olanaklar araştırmak gerekir. (2). Şiiri bir anlatım aracı olarak kullanmakla, şiiri yüce bir sanat yapıtı olarak kurmak ikilemi arasında gelişir Nâzım Hikmet'in akademik dil çalışmaları. Ama o herşeyden önce dil, insanlar arasında maddi ilişkilere bağlı somut bir duygu ve düşünce iletim aracı olarak görür. Dili böyle anlayıp, böyle görmekle, başarılı sanat yapıtları kurulabileceğine inanır. İnsanlararası ilişkilerde; para nasıl bir değişim

aracı ise, dil de öyle bir anlaşma aracıdır. İlk incelemede buradan eyleme geçer Nâzım Hikmet. Son kerte de ise (yani şiirde) dil artık bir zenginleşme, bir arınma aracı olmuş, vurucu bir nitelik kazanmıştır. Özümlemişti artık. Böylece çağlar boyu bütün yazınsal yapıtlara başlıca temalardan biri olmuş «yalnızlık» iki dizeyle, bütün boyuklarıyla çizilir:

«Akla yalnızlık geliyor,
— iğrenç ve tam,
delilerin ve ölümlerine yakın—» (3)

Nâzım Hikmet, diğer şairlerden fazla olarak sözcüklere anlambilimden (semantik) ve anlatıbilimden (stilistik) de başka ödevler yüklemiştir. İçeriğin sağlam bir biçimle temellendirilmesi kaygısından ileri gelen bu tutum, onu dilde yeni bir kullanıma (tasarrufa) zorlamış, sözcüklerin dizimine (sentaks) ve görüntüsüne ayrı bir özen göstermiştir. Sözcüklerin nesne olarak kullanımı diyebileceğimiz bu tutum, yukarıdaki dört dizeden de sezilmektedir. Bu yüzden Nâzım Hikmet'in şiirlerinde, oyunlarında dizelerin ve sözcüklerin görüntüsel ve sessel olarak ayrı, bağımsız nitelikte ödevleri vardır.

«Abdurrahman: — (Kendi kendine devamlı) Neden? Niçin? Yani? Niçin yani? Mani, yani, mani - ma ni - mani, yani, yani, rin - rin - rin - rin Manikü - rin - manikü rin, ma - ma - ma - ma - ma... ni - ni - ni - ni... kü - kü - kü... manikükü, manikükü...»

(Enayi, s. 28)

Zühtü BAYAR

Nâzım Hikmet'in Türk tiyatrosunda şaşırtıcı ve yeni oyunlarıyla ilk görüldüğü tarihlerde henüz bugünkü Türkçecilik anlayışı gelişip yerleşmemiştir. Sağdan soldan keskin ve sivri çıkışlar yapılmaktadır bu konuda... Uydurmacılarla dilde ırkçılığa atılmış bazı kimselerin çatlak sesleri doldurmaktadır ortalığı. Diğer yünden ise gazetelerde ve dergilerde pek az yazar ve sanatçı dil sorunlarına ilgi göstermekte, ilgilenenlerin bir bölümü de bir türlü ölçüyü tutturamayıp, çağataycadan uygurcaya değin bir yığın ölü sözcüğe hayat üflemeye çalışmaktadırlar (4). Nâzım Hikmet, oyun ve oyun dili alanında ilk belirgin çıkışını işte bu ortam içinde yapar. Uydurmacılara olan karşıtlığını, çok sonraları, dil sorunlarının yeniden alevlendiği bir zaman şiirine sokarak da gösterir;

«Hayâsızın öztürkçesi?
Çağataycadan uydururlar yine.
Bizim Türkçemizle «utanmaz»,
«sıkılmaz» desek?

Hayır,
«hayâsız» da çok daha çıplak,
daha yüzsüz bir şeyler var.» (5)

Bazan anlambilimsel (semantik) kaygılar da Nâzım Hikmet'in sözcük seçimini etkilemektedir. Yukarıdaki altı dize bu kaygının iyi bir örneği...

Orhan Kemal'in anıları Nâzım Hikmet'in dil anlayışını kendi ağzından yansıtmaya bakımından da ilginç; «Nâzım dilimizin sadeleşmesini sempati ile karşılar, bununla beraber aşırıklara düşmeğe çalışır».

— Dilde ölçü halk olmalıdır. Halkın yadrgadığı, her günkü konuşma dilinde kullanmadığı kelimeleri almağa bilhassa dikkat etmeli — derdi. Meselâ en sevdiği yeni kelimelerden birisi — olağanüstü — idi. Bu kelime-

yi bol bol kullanırdı. Esası türkçe olan kelimelerin birleşmesi ile meydana gelmiş, ve zaten halkın kullanılmakta olduğu kelimelere bayılırdı. Halkın kendi dil kuralına uydurduğu, kendi dil bünyesinin şeklini verdiği — arapça, farsça — kelimelerin atılıp, yerlerine fransızca, çağatayca bilmem nece, veya — uydurmasıyonca — kelimelerin alınmasına karşıydı.» (6)

Gerçekten de Nâzım Hikmet, o zaman bizim «devrimci yazarlarımızın» bir türlü anlayamadığı bir tutumun savunmasını yapardı dil konusunda. (Nâzım Hikmet, dil konusundaki bu görüşünü esasta değiştirmemiş, fakat hayatının son yıllarına doğru öztürkçe sözcüklere büyük bir ilgi göstermeye başlamıştır.) Dilde özleşmeye karşı değildir. Şöyle yazar bir yerde ozan, «Daha çok halkın kullandığı yaşayan kelimeleri seviyorum.» Ve dilde özleşmeyle (sadeleşmeyle) birlikte ona hoşut, hattâ yer yer içice ikinci bir an-

layışa sıçrar ve onun öncülüğünü yapar Nâzım Hikmet; Dilde halkçılık!

- (1) Nâzım Hikmet'le Üç Buçuk Yıl, s. 107.
- (2) Aynı Yapıt, s. 60.
- (3) Papirüs, S. 16, s. 53
- (4) Memleketimden İnsan Manzaraları, s. 128.
- (5) Yeni Dergi, S. 29, s. 117.
- (6) Nâzım Hikmet'le Üç Buçuk Yıl, s. 59... «Olağanüstü» sözcüğünü gerçekten çok sevmiştir Nâzım Hikmet. İnsan Manzaraları'nın ikinci kitabında bir yerde şöyle yazar:

«Dişleri olağanüstü çürük,
Sesi olağanüstü kalın
ve annesini ölmüş gören uykuda bir
çocuk gibi içini çekerek:
Hasan Şevket, diyor
Hasan Şevket,
sen mahvolmuş bir insansın.»

(s. 124)

USTANIN DÜŞÜ

BALABAN

Her tuttuğunu yapıp yakıştıran adama «Usta» dediler.

Usta; taş üstüne taş komadan, ölçüp biçmeden, delip takmadan duramazdı. Yeryüzüne dikilen her yapıtı, kendi yapımı gibi severdi. İyiyi sevmenin, kötüye yerinen bir huyu vardı onun. Okumadan da duramazdı nedense. Yapınca yakıştırmasını, beğenmesini yoktu Usta'nın. Ama okudukça düş kurması, hayra alâmet değildi pek: Bir atom savaşı patlarsa, tüm canlıların yok olmasından korkuyordu. Oysaki Usta, ördüğü su duvarın çökmesine, taktığı camın çatlamasına, boyadığı al ile yeşilin dökülmesine bile dayanamayacak kadar titizdi... Bir şeyin bir şeye karşı olduğunu, her derdin bir çaresi bulunduğunu bildiği halde, zaman zaman bulanık düşler görüyordu bir kişinin bin kişinin ve hatâ kendinin bile ölmesinden değil, tüm canlıların kül kömür olmasından korkuyordu.

Dışarda yağmur yağıyordu Usta radyo dinlerken... Kentin lambaları yanınca, yukarıdan aşağıya inen sulu sepeken; çeşit çeşit renge boyanıyordu... Radyo üzerindeki sembolik dünyaya bakarak dinliyordu haberleri Usta. (ABD yeni bir silah yapmış işte yine bu feza aracı, uydü biçiminde dünyanın etrafında dönerken, istenilen hedefe yüz dane atom bombası atabilecekmis.)

Oyuncağı kırılmak istenen bir çocuk şaşkınlığı içinde, farkında olmadan küreyi alıp bağına bastı usta içine daldığı kuruntu us'a zarar gerçek üstü bir düşünceydi: Eskiden yağmur yağardı, bilemedin kar, en kötüsü dolu, filizleri kırardı!» diye sayıkladı Usta.

Avuçlarında dünya, bir yumurta gibi tutarak, pencereden dışarıya baktı: «Bu ne biçim belâ! Kar aktır; gökten küt yağıyor... Önce Kuşların kanatları tutuşur... Tosbağamın kabuğu, kömüre keser... Ayı ininde, yılan deliğinde boğulur dumandan... Kertelece, ebegömece, küle batır... Devrilecek çınarla kestane ağacı. Karasaban dağılacak görürsünüz bak: Öküzlerin biri Mağribe düşer, biri Meşrike, Köylü öküzlerine; «bügelek tuttu» zannedip; «bu ne biçim yağmur!» diyemeden, neye uğradığını bile-

meden, selevat çekerken dili tutulacak. Elleri yanacak önce; ellerini söndürürken, dili tutuşacak...»

Derken, Usta'nın kuruntusu düşe dönüştü: «Bir insandan, bin insana geçti yalım. Sonra bir hayvan, bin hayvanı, sonra bir böcek bin böceği, yakıp tutuşturdu... İşte şimşekler indikçe yukardan aşağıya; insanlarla hayvanlar karıştı birbirine: Bir öküz ayağı, bir insana yapıtı... Bir insan başı ile bir kuş kanda, koca bir öküzde birleşti... Tavuğun, kafası, tilkinin gövdesine kondu... Kurdun ağzı, koyunun postuna sarıldı...

Karıncar çekirgeye çevrildi... Örümcek, sineğe dönüştü...»

Usta'nın uyanikken gördüğü bulanık düş, fazla sürmedi şükür. Arkadan bir çocuk sesi:

«Babba benim dünyamı niye kucağına tutuyorsun?» diyince küçük oğlu, Usta uyanı... Ne düşüdü bu! Uyumak bile göremezdi kimse böylesini. Şaşırdı çocuğuna doğru dürüst bir cevap veremedi: «Bir atom savaşı olursa, gökten yıldırım yağacak. Ne insan, ne hayvan, en küçük bir canlı bile kalmıyacak bu dünyanın üzerinde.» diyemedi. Çocuklarını korkutmak istemiyordu. Elindeki kü-

reyi, okşayıp usul usul çevirdi: «Bu dünya ne kadar güzel,» diye ders verir gibi söze başlarken, küçük oğlan sözünü kesti:

«O dünya benim!» dedi.
«Elbette sizin. Bu güzelim dünyayı, bir kazaya belâya uğratmadan, size teslim etmeliyiz...» Usta'nın kaynanası suratını buruşturdu:
«Gene başladı, bağas bağas konuşmaya...»

«Sen sus, karışma!» dedi karısı. Anasına çekti... Usta kurduğu düşün etkisindeydi hâlâ:
«Bu dünyaya biz insanlar gelmeden önce, hayvanlar geldi...»

«Hayvanlardan önce, boştu dünya!» dedi büyük oğlu. Yeni öğrenmiş olduğu derslerin bilinciyle, babasının sözünü bir de o kesti: «Önce denizlerde balıklar olmuş. Balıklar yavaş yavaş hayvan oluktan milyonlarca yıl sonra, maymun-

luktan milyonlarca yıl sonra maymunlar gelmiş dünyaya. Çok daha sonra da biz gelmişiz...» Kaynana torununun konuşmasına karşı, mırıldandı kendi kendine:
«Bagas bagas konuşma... Adem Peygamberden halkolduk biz!» dedi. Usta onu duymadı:

«Aferim öğütüm, iyi öğrenmişsin... Demek ki insanlar, milyonlarca yıl sonra bu günkü yerlerini almışlar dünyada... Balıktan maymuna, maymundan insana değin, birbirlerini yiyen bu canlılar; birbirini tükedememiş, aksine çoğalmışız...»

Usta elindeki dünyayı, usul usul çevirerek yutkundu. Biraz önce gördüğü düşün hiç olmazsa bir yanını anlatmak istiyordu çocuklarına. Ama bir türlü dili varmıyordu. Elindeki küreyi evirip çevirirken, birden canlandı. Bir ümit ışığı parladı gözünün önünde... Viyetnam'ı, Küba'yı görmüştü elindeki yuvarlağın üzerinde Vietnam Küba ve Amerika üstüne derin bir düşünceye daldı... Evin içi kendi halindeydi şimdi! Kaynana dikmiş dikiyordu, karısı hırka ördürüyor, çocuklar da ders çalışıyorlardı... Herkesin kendi işine daldığı bir sırada, Usta anstın coştı:
«Bu atom bombasını kim yapmış? İnsanlar... Atsa ya insanlar, insanların başına bu meret! Öyle yağma yok! Tüm canlılar, dünya durdukça duracak şu yuvarlağın üzerinde... İşte en güzel örnek burada!» Usta elinde tuttuğu kürenin küçük bir yerine parmağının ucunu bastırdı. Ve götürüp çocuklara gösterdi:

«Gördünüz mü? Okuyun bakayım şu yazıyı!» Çocukların ikisi birden okudu:
«Vietnam!...»

«Aferim! İyi okudunuz... Bir de Viyetnam'ın dünyamın neresinde olduğuna iyi bakın. Siz de bakın kadınlar! Tüm uluslar buraya bakıyor şimdi seyre bakar gibi değil, ibret alır gibi...» Usta, binlerce kişiye nutuk çeker gibi konuşuyordu artık: «Koca bir gavurun atom bombasından korkmayan bu kahraman ulus, öteki uluslara örnek olmaktadır! Burada oturan insanlar, tektide duran atom bombasına karşı, top raklarını ellerinden almak için tepelerine ateş saçan saldırganlara karşı savaşmaktadırlar yirminci yüzyılda yirminci yüzyılın insanlarına, savaşmadan yaşanılamayacağını gösteriyorlar. Yaşam için böylesi bir cesaret verip, insan soyunun ilelebet var olması adına bize ümit veriyorlar... Lâtin Amerika ülkelerinde, gerillâ savaşları kuran Che Guevara'yı öldürdüler. Ama Guevara, insanın insanca yaşaması için ölmeyi, binlerce insana öğretti. Ve Amerika'nın göbeğinde Küba, onun nutku uzadıkça kaynanası homurdanıyor, karısı yemeğin tuzuna bakmak için durmadan içeri dışarı girip çıkıyor. Çocuklar, hiç bir şey anlamadan sadece bakıyorlardı babalarına

Bir ara büyük oğlan, babasının hızmı kestti:

«Baba sen, adaylığını koysan millet vekili olursun değil mi? Onlar da tıpkı senin gibi, konuşuyorlar.» dedi. Kaynana münasip görmedi:

«Ona mı kalmış vekillik, baban işine baksın oğlum,» dedi usulcaık torununa. Ama Usta, kendisini adam yerine koymayan bu fıslıtyı duydu. Sözlerini bitirmek üzereyken tekrar öfkeyle bağladı:

«Bir kadın çocuk doğurduğu zaman «ana»dır. Ama o ki ana olduğunu bilmez, işte o zaman evlâtların vay haline.» Usta kaynanasına parmağını uzatarak: «Sen ana olduğunı duydun mu hiç? Ama kaynana olduğun iyice belli.» Karısı, anasına bir daha çekti... Çocuklar gülmüştü... Usta bir an duralayıp ağır ağır konuştu:

«Önceleyn herkes kendi kendine inanmalıdır. Yani kendi kendine adam yerine koymalıdır... «Eğer bir işçiyse; fabrika yoksa, sermaye saltanatı sürmüyorsa, seni, küçümseyenlere güçlü olduğunı göstermek için grev yapmalısın... Şayet o bir köylüye hâlâ karasabanla çift sürmeye uğraşıyorsa, karasaban ağamın traktörünün yanına getirsin de bir baksın. O zaman kendini, nasıl da adam yerine koymadıklarının resmini görecekler... Ve düşmanlarımız karşısına düşman gibi, dostlarımız karşısına da dost gibi dikelecekler... İşte ben bir ustamın madem; yapıp yakıştırmaksız işim... Kör müsünüz! İçinde oturduğunuz bu evi, ben yaptım işte... Bu masa, bu sandalye hep benim işim. Evin içinde ne görüyorsanız, hepsi elimin emeği: Bu hahı ben dokudum, bu nakış benim hünerim... Bunca emek çikip, ortaya koyduğum bu yapıtları, gavurlara yakıp yıktırmamak için, adam gibi savaşmaya her zaman hazırım!» di-yip masanın üzerindeki küçük çekici e-line alıp havaya kaldırdı Usta... Küçük oğlunun hoşuna gitmişti babasının bu davranışı. Oyun oynamak için, gidip onun hızmı kestti:

«Ver! O çekici beimdi!» dedi: «Sen kendi varyozunu al!...»

Usta yaşama dair, umutlu çözümler bulduğundan ötürü memnundu. Rahatlamıştı artık. Şimdi çocuğu önüne atıldığı zaman; «babalığım her günkinden daha çok duyarak:

«Alın evlâtlarım!» dedi: «Bunlar, sizin en güzel oyuncaklarınız olsun!» Küçük dünya ile küçük çekici, çocuklarına teslim ettiği an, rahat bir soluk aldı Usta.

Walter Ulbricht ekibinin orta vadede meyvalarını vermiş oluyordu Ham maddeden hemen hemen yoksun sayılabilecek bir ülkede mucizevi ilerlemeler kaydedilmişti. Doğu Almanya'nın tek enerji kaynağı olan linyit yatakları yirmi yıldan beri alabildiğine işletilmiş ve maliyetin gitgide artması yüzünden sermayesini kurtaramaz hale gelmişti. Termo-elektrik enerji üreten tek tesis olarak, Cottbus'un güneyindeki ünlü nuhenebiden kalma Schwarze Pumpe kombinası vardı; kimya sanayiini ayakta tutan oydu. Şimdi ise, Ukrayna - Beyaz Rusya - Polonya üzerinden döşenmiş Kuybiçev boru hattı, Schvedt'teki petrol kombinasyonuna yıl da 7 milyon ton petrol aktırmaktadır. 4 milyon ton petrolün 60 milyon ton linyit kadar kimyasal madde sağladığı göz önünde tutulursa, Doğu Almanya'nın sanayiini petrolü temel almak üzere yeniden kurmasının nedeni kolayca anlaşılır (1).

Fakat bununla da yetinmeyen Alman komünistleri şimdiden, geleceğe yani atom çağına doğru atacakları adımın kaygısı içindedirler. Partinin geçen Nisan ayındaki 7. kongresinde, atom enerjisinin geliştirilmesinin gereği üzerinde sık sık durulmuştur. Atom pillerinin ilki Dresden dolaylarında bir yerde hizmete girmiş ikincisi Brandenburg'a yerleştirilmiş bulunmaktadır. Baltık kıyılarında kurulacak üçüncüsünün yeri ise gizli tutulmaktadır. Aynı kıyılarda Demokratik Alman hükümetinde büyük umutlarla sürdürmekte olduğu doğal gaz sondajlarında da gene bu gizlilik hâkim.

Som ağızlı gözlemcilerin bütün tahminlerine karşın Alman Demokratik Cumhuriyeti geçtiği uzun yolun sonunda dört başı bayındır bir sanayi kurmayı başarmıştır. Her ay yerden biter gibi fabrikalar türüyor.

İş gücü sıkıntısı çekildiğinden Doğu Alman teknisyenleri her gün daha fazla otomasyona başvuruyor. Kimya sanayiinin en son hamlesi olan, Halle şehrinin güneyinde kurulmuş Leuna II, bütün doğu Almanların göğsünü kabartıyor çünkü söylediğine göre bu fabrika Batıdaki en ileri tesislerle boy ölçüşecek kadar modernmiş (2).

Sosyalist Siteler

Savaşın son kalıntıları buldozelerin önünde tarihe sürüklenirken, Ortaçağ'dan kalma kasabaların yanında yeni şehirler bitiveriyor. Bunlar yeni dalga mimarlarının, daha on yıl önce sine kadar kimsenin tasavvur bile edemeyeceği bir çüret ve girişkenlikle yarattığı orijinal blok apartman sitedir ve eskinin ölgün, asık suratlı «koşuş»-şehir- anlayışından kesinlikle uzaktır.

Rejime yarayışlı olmayacağı pek kestirilemeyen tapınakların yapımı ihmal edilirken, «homo socialistus» a beş ilâ on yedi katlı meskenler armağan eden hükümet, bunların yanına kreşler, okullar, tiyatrolar, kitaplıklar, sinemalar, yeşil sahalarda spor alanları ve kollektif taşın olanaqları sağlamayı unutmamış. Güdülen amaç dört esasa dayanıyor: işleriyle ev arasındaki mesafeyi asgariye indirmek, modern dün

(1) Doğu Almanya sanayiinde kullanılan kömürün yüzde 99 u fosfatın yüzde 99 u, petrolün yüzde 95'i, demir cevherinin yüzde 93 ü ve kömürün yüzde 66 sı S.S.C. Birliğince karşılanmaktadır.

(2) Kimyasal maddeler üretiminde, Demokratik Alman Cumhuriyeti A.B.D. den sonra ikinci durumdadır. Klor, asetilen ve polivinil klorür dallarında birincidir.

yanın teknisyenlerini köhne ortamlardan koparmak, bugüne kadar köylerinin gerici etkileriyle eli kolu bağlı yaşamış aileleri «kollektif» bir toplum içinde birleştirmek ve nihayet bu nitelikte geçmiştin tümüyle sıyrılmış olarak yetişen bir gençliğin sosyalizme açılarak bundan yirmi yıl sonra eskilerden nöbeti doğal ve sarsıntısız bir biçimde devralmasını sağlamak.

Sosyalist sitenin ne olması gerektiği hakkında yöneticilerin görüşlerini bize en iyi anlatacak örnek Halle Yenişehiridir.

Eski Saks-Anhalt eyaletinin merkezinde bulunan Halle, Alman kimya sanayiinin merkezidir. Leuna ve Buna fabrikalarında, laboratuvarlarında 50.000 işçi ile teknisyen çalışır ve bunların çoğu işyerinden kilometrelerce uzakta otururlar. İki yıldır, mimar Paulick onlar için Halle'ye 5 kilometre uzakta bir Yenişehir yaratmaya uğraşiyor. Bölgedeki kimya kombinalarına 5 dakika içinde gidilebilecek burdan. Şimdiki halde ilk bakışta, 800 dönüm üzerine yayılmış devşâ bir şantiyeden başka şey görünmüyor. İki geçeli, 5-8 kat yüksekliğinde beton blokların sıralandığı geniş bulvarlar şimdi birer çamur deryası. Buna karşın şimdiden Yenişehir sakinlerinin nüfusu 10.000 i buluyor. Beş yıl sonra 70.000 e yükselecek.

Halle Yenişehiri, Demokratik Cumhuriyette benzeri olmayan bir denemedir. Yenişehirin dört yüz dirhemlik bir sosyalist şehri olmasını dileyen yöneticiler, onu komşu 240.000 kişilik Halle şehrine bağlamaya kıyamayıp tanrı bir mülki ve siyasal bağımsızlık tanımışlar. Bal ile yağ aynı çuvala koymaya niyetleri yok: Yenişehir bütün Cumhuriyette örnek olacak. Yeryüzünün en ileri kimya sanayiine sahip Doğu Alman Cumhuriyetindeki en modern teknikle kucak kucak yapıyacak ve yüzde yetmiş kimyaçılardan meydana gelecek olan Yenişehir halkı, ken disine su katılmamış bir sosyalist yarıntı sağlamak için özenle kurulan bu fidanlıktaki gelişecek.

Bu uçsuz bucaksız şantiyede 2.000 yapı işçisi çalışıyor. İlk bitirdikleri bloka kendileri yerleşmişler ve çalışmalar daha altı yedi yıl süreceğine göre, orada bir süre daha oturmaya niyetleri var.

Mimarların esinlendiği ilkeler, Le Corbusier'in Pencap'taki Şandigâr şehrinde uyguladıklarının hemen hemen aynısı. Gündelik hayatta gerekli olabilecek her türlü maddeyi evinizden en fazla 200 metre uzaklıkta edinebilirsiniz. Eğer hükümet dairelerinin, büyük bakkaliyelerin, tiyatroların bulunduğu merkezî mahallelere kadar uzanırsanız daha geniş bir toplumsal yaşayış bulursunuz.

Yenişehirde plastik uzmanı bir kimya mühendisiyle tanıştım. O bölgedeki fabrikaların yeni imâl etmeye başladığı malzemeleri denemek için evini bir deneme tahtasına haline getirmişti. Oturduğu dairenin pancurları, kapıları, dolapları, duvar kaplamaları hattâ sifonuna kadar her şeyi plâstiktendi. Evin beyinin görevi meğer betonla plâstığın uyuşma olanaklarını incelemekmiş. Bu sayede, bir kaç yıl içinde Doğu Almanyanın ilk sosyalist sitesini süslemeğe başlayacak yirmibeş katlı gökdelenlerin iç bölmelerini hafifletme çareleri aranıyor. Bu da gerçekleşirse sitenin modern bir şehirden tek eksiği garajlar olacak. O kadar kusur da herkeste olur; zaten şimdilik Demokratik Alman Cumhuriyetinde pek önemli bir trafik sorunu yok...

Bir yandan yepyeni şehirler yaratılan, Doğu Alman mimarları bir yandan da harabe halindeki şehirlere yeniden can veriyor. Amerikan ve İngiliz uçaklarının bombardımanıyla yüzde

85 i harap olmuş, Berlin ve Dresden gibi şehirlerde hem 18. yüzyıldan kalma yapıları diriltiyorlar, hem de 2000 yılının mahallelerini kurmağa uğraşıyorlar. Bu çabanın büyüklüğünü anlamak için, sözü geçen şehirlerin 1945 deki halini bir görmüş olmak gerek. Mimar Kurt Leucht bütün varlığını Saksonya Krallığının eski başkentine adanmış. Yirmi yıldır gözü başka şey görmüyor, daha da 15 yılını bu uğurda gözden çıkarmış.

Emrinde çalışan 450 mimar ve 15.000 yapı işçisiyle birlikte, şimdilik 150.000 kadar binayı eski haline getirmiştir. Alman barokunun şaheserlerinden Zvinger ve 18. yüzyılda İtalyan mimar Gaetano Chiaveri tarafından yapılmış katolik katedrali de bu arada eski şan ve şerefine kavuşturulmuş. Saksonya krallarının sarayları da onarıyor. Öte yandan, Ring'in çevresinde gelişen yeni bir şehir beyaz duvarlarıyla yüzlere gülüyor. Geçmişle geleceğin bir arada yaşayacağı bu deneme başarıya ulaşır mı ulaşmaz mı, ne desek boş.

Berlinde de, iki yüz yıl önceki görüntünün yeniden ihya edildiğini görüyoruz. Stalin devrindeki mimariye uygun yapıldığı için çevresine pek uymayan Sovyet elçiliğine rağmen, Unter den Linden gerçekten başarılı bir restorasyon örneği. 1952-53 yıllarında, Stalin Bulvarı adını taşıyan ana caddede üzerinde yapılmış hantal ve süslü binaların sorumluluğu Herr Profesör Doktor Henselman'ın üzerindeymiş. Bu gösterişli üslûba «gerçekçi yeni klasisizm» adı veriliyor. Bereket versin daha sonraki yıllarda bulvarın adı Karl Marx bulvarı olarak değiştirildiği sırada, içinde Radke ve Grafunder gibi geniş ve cesur mimarların bulunduğu bir yeni kuşak sorumluluğu ele almış da, yine, gösterişsiz ve ahenkli hatlar aranmasına başlanmış.

Demokratik Alman Cumhuriyeti vatandaşları, yurtlarındaki yeni hamleleri, yabancı gözlemcilerden daha da fazla bir ilgiyle izliyor. Artık Doğu blokunun yoksul bir akrabası olmadıklarını görecektir. Kuvanc duyuyorlar ve Bonn'daki cumhuriyetle kendilerininkini sık sık karşılaştırmaktan zevk duyuyorlar. Arkalarında bıraktıkları yoldan ötürü ne kadar kıvanç duysalar azdır. Ama bu kıvancın yanında, kendilerine karşı uzun yıllardan beri müstezhi bir tavır takınmış olan kimselere karşı bir kırgınlık da yok değil. Tabii artık o müstezhi tavırlar çoktan sınırlı tüketmiş: Bonn hükümetinin, Almanya'yı tek başına temsil etme iddiaları bugün ciddiye alınacak halde değil. Bunun böyle olduğu her iki tarafın sözlerinden, hattâ büyük yolların kenarındaki afişlerden belli oluyor: «Bütün dünyanın kabul ettiği gerçek: Demokratik Alman Cumhuriyeti ticarete en iyi dosttur. Yerden göğe kadar doğru bir söz. Ama gel gör ki tam tersi oluyor: Batı ve Üçüncü Dünya Demokratik Alman Cumhuriyetinin siyasî varlığını kabule yanaşmıyor. Onlar ne kadar direnseler de Doğu Almanya yakında kendisini saydırmaması bilecektir.

Birleşik Alman Efsanesi

İster tanışınlar ister tanımasınlar, Doğu Almanya son üç yıl içinde kişiliğini bulmuştur ve geliştirecektir. Artık, her birleşme konusu açıldığında Doğu Berlin yöneticilerinin uzlaşma umuduyla pazarlık masasına koştuğu günler geride kalmıştır. O zamanlar Demokratik Almanya Cumhuriyetinin kendine güveni tam değildi. Bugün ise her şey değişti. Bütün siyasal partileri ve en önemli kitle örgütlerini bir araya toplayan Ulusal Cephe Basın Servisi Şefi kesin konuştu: Son onbeş yıl-

dır, dedi, Bonn hükümetine yüzelli değişik öneride bulunduk. Hiç biri cevaplandırılmadı. Her zaman, durumlar da meydana gelen değişikliklere uygun düşecek öneriler sunmağa çalıştık. Ama artık anladık ki, Bonn rejimiyle bizimkisinin uzlaşmasına olanak yoktur. Birleşme ancak ortak bir siyasal rejim içinde gerçekleştirilebilir, o da sosyalizmden başkası olamaz.

İşte bu apaçık anlatım, batılıların dilinde sakız olan birleşme davasını gerçek temelerine oturtuyor. Mızrak çuvala sığmaz. Demokratik Alman Cumhuriyetinin varlığını inkâr etmek kimsese birşey kazandırmaz. Oder-Neisse sınır ayırımını görmemezlikten gelmek nasıl boş bir şeyse, Doğu Almanya'yı resmen tanımamakta direnmek de öylesine anlamsızdır. Bu özellikle, Demokratik Alman Cumhuriyetinin varlığı önünde boyun eğmediği süre Doğu Âlemine açılma yolları tıkalı kalacak olan Federal hükümetin anlaması gereken bir gerçektir.

Hele, uzun yıllar Batı diplomasisinde önemli roller oynadıktan sonra, bugün ölümünü bekleyen yaşlardan başka kimsenin yerleşmediği, zorla yataşılabilir için haline gelmiş bulunan Batı Berlin için bu gerçeğin benimsenmesi iyice hayati bir şeydir.

Yeryüzünün bütün öteki ulusları, ve bu arada Fransa için de gereklidir bu gerçeği benimsemek. Paris'in Bonn hükümetiyle sürdürdüğü bağlantılar onun Doğu Berlin'le de ilişkiler kurmasına engel olmamalıdır. Gerçekçi politika meraklılarının üzerinde durup düşünmesi gereken bir noktadır bu. Federal hükümet yöneticilerinin, Doğuyla ilişki kurmaya yeltenenlere karşı ileri sürdüğü tehditleri tekrarlamakla iş bitmez. O lâfların geçerli olduğu günler çok geride kalmıştır. Daha geçenlerde, Lord Chalfont özel bir konuşmasında İngilterenin Demokratik Alman Cumhuriyetini tanımamasından bahsetmişti de Batı Almanya nasıl paniğe kapılmıştı. Sanki bu sözler İngiliz hükümetince tezkip edilmemiş olsa Bonn hükümeti Londra'yla ilişkilerini kesebilir miydi? Paris için de bundan başka bir durum tasavvur edilebilir mi?

Atlantikten Ural'a Giden Yol Berlin'den Geçer

Atlantik'ten Ural'a kadar birleşmesi istenen bir Avrupa'nın Doğu Almanya'yı ihmal etmesi mümkün müdür?

Bugün iki Almanya vardır. Bu belki güzel bir şey değil ama, yirmi yıldan beri süren bu durumun değişip değişmeyeceği hakkında yargı yürütmek herhalde bize düşmez.

Batı ve Doğu Bloklarının, Avrupa hakkında varacakları bir anlaşmada, bu iki Alman ulusundan birini harcaması düşünülemez. Avrupa politikasının yalnız Batı Almanya üzerinde kurulması da mantıklı değildir çünkü, örneğin Fransa için Avrupa dengesi bakımından öbürü çok daha güvenilir bir unsurdur. Tarihte ilk kez olarak bir Alman ulusunun yöneticileri, eylemlerine temel olarak hiçbir toprak isteminde bulunmamak ve hiç bir zaman işgal politikası gütmek ilkesini benimseyiyorlar.

Tabii insan komünist rejimde yaşamayı istemiyebilir. Ama, Doğu Almanya'da yirmi yıldır sürdürülen çabaların zihinlerde meyvalarını verdiğini de görmek zorundayız. Demokratik Alman Cumhuriyetinde naziliğin kökü kazınmıştır. Doğu Berlinliler birkaç yargılama ya da lânetlemeyle yetinmemişler. Parti herkeşe usanmadan, ırk, millet ve Teutoburger Wald katliamı öncesinden kaldığı iddia edilen bir germen geleneği adına işlenmiş cinayetleri ve geçmişin hatalarını hatırlatıp, bu tehlikelere karşı halkı uyarıyor.

Bu konuda Alman yöneticilerinin, özellikle Walter Ulbricht'in oynadığı rol çok önemli. Partinin birinci sekreteri kendi halkına küçümsenmekteydi. Yurt dışında ciddiye alınmıyor, Sovyetler tarafından sıkı bir göz hapsinde tutuluyordu. Ama kendini kabul ettirmesini ve herkesi ikna etmeyi başardı. Ruslar başarılarından etkilenmişler, Polonyalılar ve Çekler dürüstlüğünü anladılar Doğu Almanları onu bağırarak bastılar. Gene de, yabancı işgal altında bulunan bir ülkede halkın gerçek duygularını ortaya vurup vurmadığına pek güvenilemez.

Batı Almanya'da nazizmin kalıntılarının tekrar su üstüne vurduğu günlerde, Doğu Almanya'da bu kötü hatıralardan eser kalmamıştır' Elbise ile Oder arasındaki «ceberlut» rejimi herkes eleştirebilir ama, bir yabancı, bir Fransız için, kafalardaki bu devrim her şeyden fazla anlamlıdır. Eğer Doğu Almanyanın güven verici varlığı olmasa, Almanları birleştirecek bir devletin dinamizmiyle, çalışma gücüyle, anılara bağlılığıyla dünya barışı için yeniden bir tehlike olması işten bile değildir.

ANADOLU YAYINLARI

Georges COGNIOT	İLKÇAĞ MATERİYALİZMİ — Çev.: Sevim BELLİ
Jean Paul SARTRE	YENİ ÇIKTI — 10 TL.
J. J. ROUSSEAU	KÜBA'YI ANLATIYOR Çeviren: Şahin ALPAY. 12,50 TL.
Gaston MARTİN	İNSANLAR ARASINDAKİ EŞİTSİZLİĞİN KAYNAĞI — Çeviren: Erdoğan BAŞAR. 10 TL.
Andre BARJONET	1848 DEVRİMİ — çev: Sevim BELLİ 7,50 TL.
	EKONOMİ POLİTİK NEDİR? — Çeviren: Erdoğan BAŞAR. 5 TL.

DAĞITIM : Anadolu Yayınları : P.K. 288 BAKANLIKLAR — ANKARA Kemal KARATEKİN — İSTANBUL